

(ISSN: 2602-4047)

Özbilen, F. M. & Dilber, Y. (2023). Receiving Postgraduate Education in the Field of Educational Administration: A Qualitative Analysis From the School Vice Principals' Perspectives, *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 8(23), 2199-2237.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijoec.799>

Article Type (Makale Türü): Research Article

RECEIVING POSTGRADUATE EDUCATION IN THE FIELD OF EDUCATIONAL ADMINISTRATION: A QUALITATIVE ANALYSIS FROM THE SCHOOL VICE PRINCIPALS' PERSPECTIVES

Fatih Mutlu ÖZBİLEN

Asst. Prof. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart University, Çanakkale Vocational School of Social Sciences, Çanakkale, Turkey, fatihmutluozbilen@gmail.com
ORCID: 0000-0003-3187-0028

Yaşar DİLBER

School Principal, Bursa Gürsu Science and Art Center, Bursa, Turkey, yasardilber80@gmail.com
ORCID: 0000-0001-7994-2786

Received: 15.04.2023

Accepted: 19.09.2023

Published: 01.10.2023

ABSTRACT

In this research, the views of school vice-principals who received postgraduate education in the field of educational administration regarding the postgraduate education they received were examined. The research was conducted with qualitative method and case study design. The study group was determined by criterion sampling technique. The data were collected through an interview form from 16 school vice-principals who worked in the province of Bursa. Content analysis technique was used to analyze the data, and the data were divided into codes and categories. The results shows that the school vice-principals think that receiving postgraduate education in the field of educational administration is necessary for being educational administrator. This education improves the administration skills of school administrators, provides them to gain academic knowledge and skills, and helps them recognize educational problems. In addition, it provides academic awareness and professional development, and individual and social skills, as well as administration skills. The views about the inadequacies of the course content of the programs in this field predominate, the courses are far from practice and cases, there are deficiencies in terms of program and legislation, and the course contents are theoretically dense. The views about the courses that should be added to the program content are generally concentrated on theoretical courses and, especially the views about the need to include courses on communication skills and human relations in the program are predominant. The school vice-principals think that this education should be included in the criteria for appointment as school administrators (Annex-1). According to the results, policies should be produced to encourage educators who intend to continue their careers in the field of educational administration to receive postgraduate education in this field, the curriculum should be created with current education discussions, and the emphasis of the courses on practice should be increased.

Keywords: Educational administration, postgraduate education, school vice-principal.

INTRODUCTION

Since the early times when people needed to live together, they have strived to achieve some common goals and objectives. In this regard, they laid the foundations of the science of administration by establishing social and political organizations such as tribe, nations and states to come together, move in the same direction and use resources efficiently and effectively throughout history. Administration has existed wherever and whenever people interact and communicate with other people. Because an administration approach has always been needed in order for these actions to start and continue in a coordinated manner and to achieve important results. However, on the other hand, although there is no consensus about the historical process of administration science, when and how it emerged, it can be said that it came to the fore in the Industrial Revolution (the period starting from the 18th century until the 19th century) and this period can be considered as a period in which rapid steps were taken towards becoming a science with modern administration approaches (Aksoy, 2016; Kohnová & Salajová, 2019; Nişancı, 2015). Technological developments that emerged with the Industrial Revolution have greatly affected and changed societies as well as organizations or businesses, made interventions in the existing ways of working of organizations obvious and led to the emergence of many managerial problems. In addition, views on the fact that the most important impact of the Industrial Revolution before the 20th century was on the field of administration, that companies were born with the industrial age, that managers were needed, and that administration became a necessary element to ensure the success of companies, also took their place in this discussion (Robbins, Decenzo & Coulter, 2016). Starting of professional managers to work in businesses since the 19th century and the professionalizing of the administration approach are considered a revolution in administration science (Bakkalbaşı, 2017). In addition, towards the end of the 19th century, a paradigm shift was observed with some important changes in administration philosophy, and the emergence of various theories and the emergence of new laws specific to each theory revealed new beliefs in administration science (Khorasini & Almasifard, 2017). Therefore, it can be said that the Industrial Revolution, which is considered the beginning of administration science or the period in which administration-related science emerged, affected the field of administration with its social, economic and political developments.

In the literature on the concept of administration, there are several of definitions that are similar to each other, but some of them surround others. For example, administration is knowing what to get subordinates to do and doing it in the best and most economical way (Aslanargun, 2021). Similarly, it is the process of using resources (human, money, energy, materials, space, time, etc.) effectively to achieve the goals of the organization (Fàbry, 2003). Erkut (2009) discussed administration as an environment created by the efforts of more than one person around a goal, and mentioned that administration has much broader meanings. Therefore, administration is the coordination and administration of tasks to achieve organizational goals (Herrity, 2023) or a group activity carried out cooperatively to achieve a specific goal (Özer & Çiftçi, 2022). Based on the definitions, it is possible to call administration in general terms as any determined action carried out for a conscious purpose. The role of an effective administration approach and process in achieving the goals of an organization and being successful is very important. Undoubtedly, it is thought that effective administration can be achieved with effective managers.

This is possible with the trained human profile of countries, that is, their human capital. Moldazhanova, Toleubekova, Zhumataeva and Sarzhanova (2018) also consider solving administration problems in the education systems of countries as a priority in order to determine the quality of human capital in their research. Because education can be expressed as an attempt to control the future of a society by recreating its human being (Aydın, 2005). Therefore, it can be said that there is a need for administrators who have received quality training for an effective administration approach. The word education encompasses a process created with thoughtful and conscious educational intent (Chazan, 2021). The purpose of education is also described as individuals learning something new from an educator for any reason (Biesta, 2015). The concept of administration is the activity of achieving the goals of the organization and using resources efficiently through elements such as planning, organizing, directing, coordinating, communication and reporting (Evin, 2007). Educational administration, on the other hand, is to implement the policies created and the decisions taken by providing human and material resources to these institutions and using them effectively in order to achieve the determined goals of educational organizations (Okutan, 2016). Therefore, from this point of view, the purpose of educational administration can be considered as effectively operating and innovating educational organizations established to meet the educational needs of society to achieve their predetermined goals (Başaran, 2000). Administration is the most important feature of the 21st century and has developed as a discipline and field of study during this century (Drucker & Maciariello, 2008). In order to meet the needs of the 21st century, it is important that educational activities are carried out correctly and effectively. This can be achieved by training administrators to train themselves and specialize in the administration of education. Because the execution of educational services by experts has a great role in increasing success in terms of both affecting the quality of the outputs and achieving the targeted goals.

It has become a universal understanding that professional development is an indispensable fact for all professions in order to understand the present, shape the future and manage the future. Participating in postgraduate education has now become a frequently used professional development method in our age for undergraduate graduates who want to specialize in certain areas in terms of professional and personal development (Kirgin & Aslanargun, 2023). Postgraduate degrees are generally designed to gain expertise in sub-disciplines of a field. Educational administration graduate programs are among the programs frequently applied by education faculty graduates at foundation or state universities. The aim of this program is to train educational administrators with the required qualifications (Serin & Ergin-Kocatürk, 2019). According to Alp and Şen (2021), the aim of the program is to train qualified manpower who is specialized in their field, understands administration and being administrator, meets the requirements of the age, and has managerial qualifications. It is seen that there has been an increase in the demands of teachers and administrators in recent years to complete postgraduate education in the educational administration program in order to become an educational administrator. The reason for the increase in demand for graduate programs in educational administration can be attributed to the fact that additional points are given to administrator candidates within the scope of the evaluation form (Annex-1) in the relevant regulation for selecting and assigning administrators to educational

institutions affiliated with the Ministry of Education (for the first time or for reassignment of administrators). These points are 5 for those who have a non-thesis master's degree in their field, 6 for those who have a non-thesis master's degree in the educational administration program, 7 for those who have a thesis master's degree in other programs, 8 for those who have a thesis master's degree in the educational administration program, 11 for those who have a doctorate in other programs, and 15 for those who have a doctorate in the educational administration program. in the form of giving points. Among the candidates who are successful in the oral exam and who apply for the first time or for re-appointment as an administrator (school principal and vice principal), the basis points for appointment are determined as follows: 50% of the written exam score, 30% of the score obtained as a result of the evaluation (Annex-1) and 20% of the score obtained as a result of the oral exam (MEB, 2021). It is observed that candidates are encouraged to receive postgraduate education in their field or especially in the educational administration program, and that receiving postgraduate education has a significant impact on the candidates' scores when determining the scores based on appointment. It can be said that managers or manager candidates in the field of education or outside the field tend to take postgraduate education in the educational administration program in order to contribute to their professional and personal development and careers (Demir, 2022; Gürün et al., 2023). Based on the attention paid to the training of educators who are specialized in their fields and who are needed to manage education correctly and effectively; the purpose of this research is to determine the opinions of school administrators and vice-principals about studying in postgraduate programs in the field of educational administration. For this purpose, answers were sought to the following questions in the research:

- How do school vice-principals evaluate postgraduate education in the field of Educational Administration in terms of educational administration?
- How do they explain the benefits of receiving postgraduate education in the field of Educational Administration in terms of being educational administrator?
- How do they evaluate the adequacy of course content in the Educational Administration graduate program?
- How do they evaluate the status of postgraduate education in the field of Educational Administration within the criteria for appointment as a school administrator (Annex-1)?

METHOD

Research Design

This research, which aims to determine the opinions of school vice-principals about receiving postgraduate education in the field of Educational Administration, was conducted according to the qualitative research method and case study design. Case studies are a research strategy that enables the understanding of phenomena in real-life situations (Yin, 2003). At the same time, case studies are preferred in order to determine what is common or specific to a situation (Hyett, Kenny & Dickson-Swift, 2014). For this reason, the research tried to

determine common aspects regarding postgraduate education in the field of educational administration by choosing school vice principals who have studied in this field.

Study Group

In determining the study group of the research, in connection with the purpose of the research, attention was paid to the criterion that all school deputy principals had a postgraduate education in the Educational Administration program. Therefore, the study group of the research was determined by adopting the criterion or criterion sampling method, one of the purposeful sampling methods. Thus, an attempt was made to obtain in-depth and detailed information about the results aimed to be achieved within the scope of the research. Because the purposeful sampling type includes information-rich situations regarding the subject of interest; Criterion sampling, as a purposeful sampling strategy, is used to identify and select potential participants related to the subject (Palinkas, Horwitz, Green, Wisdom, Duan & Hoagwood, 2013). Table 1 below shows the demographic distribution of the school vice-principals who participated in the research.

Table 1. Distribution of school vice-principals according to their demographic characteristics

School Vice Principal Codes	Gender	Years of Seniority in Administration	Age	Number of In-Service Training Received on Educational Administration
SVP1	Female	5	31	1
SVP2	Female	8	46	5
SVP3	Male	8	39	2
SVP4	Female	2	36	3
SVP5	Male	12	37	25
SVP6	Male	8	37	4
SVP7	Female	6	42	35
SVP8	Female	6	37	15
SVP9	Male	15	53	4
SVP10	Male	6	34	1
SVP11	Female	6	37	10
SVP12	Male	17	45	5
SVP13	Male	4	43	9
SVP14	Male	14	38	6
SVP15	Female	6	50	3
SVP16	Male	5	37	3

According to Table 1 above, 7 of the school vice principals participating in the research are women and 9 are men. The seniority years of them are: 1 is 2 years, 1 is 4 years, 2 is 5 years, 5 is 6 years, 3 is 8 years, 1 is 12 years, 1 is 14 years, 1 is 14 years. 15 years and 1 is 17 years. Of these school vice-principals, 1 is 31, 1 is 34, 1 is 36, 5 is 37, 1 is 38, 1 is 39, 1 is 42, 1 is 43, 1 is 45, 1 is 46 years old, 1 is 50 and 1 is 53 years old. As can be seen from the table, school vice principals have generally been working for enough years to have sufficient experience. In addition, it is seen that school vice principals have attended at least one in-service training related to their field and the number of trainings attended by some of them is high.

Data Collection Tool

A semi-structured interview form prepared by the researchers based on literature review and expert opinions was used as a data collection tool in the study. The interview form consisted of 3 parts. These are respectively; the instructions regarding the content of the research and how it will be conducted are in the form of a section containing questions to determine the demographic characteristics of the participants and a section containing questions directed to the school vice-principals in line with the purpose of the research. In this context, the questions in the interview form, which is the data collection tool in the research, presented in connection with the purpose of the research are given in Table 2 below.

Table 2. Relationships between interview questions and the purpose of the research

Research Questions	Interview Questions
1) How do school vice-principals evaluate graduate education in the field of Educational Administration in terms of educational administration?	1) Do you find it necessary to study postgraduate education in the field of Educational Administration in terms of being educational administrator? If you find it necessary/if not, please explain in what ways.
2) How do they explain the benefits of receiving postgraduate education in the field of Educational Administration in terms of being educational administrator?	2) What skills does a postgraduate education in Educational Administration give you in terms of being educational administrator? Please explain.
3) How do they evaluate the adequacy of course content in the Educational Administration graduate program?	3) What are your thoughts about the course contents of the graduate program in Educational Administration? In what ways do you find the courses you took sufficient/insufficient? Please explain.
	3) When you evaluate graduate courses in the field of Educational Administration, which courses do you think should be added to the program and why? Please explain.
4) How do they evaluate the status of postgraduate education in the field of Educational Administration within the criteria for appointment as a school administrator (Annex-1)?	4) Do you think that postgraduate education in the field of Educational Administration should be included in the criteria for appointment as a school administrator (Annex-1)? If Yes/No, please explain why.

While preparing the interview form, firstly, the literature was scanned to ensure content validity and interview questions were created in connection with the purpose of the research by examining the researchers on the subject. Afterwards, these questions were presented to 2 professors from the field of Educational Administration and expert opinions were obtained. The final questions were then presented to an academician from the Turkish Language Department, edited for language and clarity and added to the interview form. Before starting the data collection phase, a prepared interview form was presented to two vice-principals who had master's degrees in the field of Educational Administration and their answers were asked, and a pilot application was carried out before the research. The answers obtained were examined and analyzed by both researchers and it was seen that the questions were understood correctly by the school vice-principals. It is important for the correct conduct of the research that one of the researchers has studied in a doctoral program in the field of Educational Administration and the other is continuing her doctoral studies in the same field.

Data Collection Process

The data of the research were collected from school vice-principals working in the center of Bursa. Before the research, first the deputy principals of the school where the research would be conducted were contacted; They were interviewed and the purpose of the research and how it would be conducted were explained. Afterwards, the Google Forms on which the interview form was prepared were sent to the school vice-principals by e-mail and they were asked to fill it out. The data obtained was transcribed using Google Forms and turned into a document.

Data Analysis

The answers given by the school vice-principals to the questions in the interview form were analyzed using the content analysis technique. Content analysis is carried out for data reduction and trying to make sense of voluminous qualitative materials, as well as to determine basic consistency and meanings (Patton, 2002). Therefore, in the research, thanks to content analysis, the answers given about postgraduate studies in the field of Educational Administration were examined in depth with the codes and categories obtained and holistic tables were tried to be presented. These codes and categories are shown as percentages and frequencies in the tables, and their interpretations are made below the tables. In order to conduct the research within the framework of ethical standards, the answers given by the school vice-principals were kept confidential and their opinions were coded as SVP1, SVP2, SVP3. In addition, coding was done by both researchers in the study and the consistency between these codes was examined. Because it is necessary to code the sample text, check the consistency between codes and revise them again until coding consistency is achieved (Weber, 1990).

FINDINGS

In this section, the findings obtained after the analysis of the research data are given under subheadings.

Findings regarding the necessity of receiving postgraduate education in the field of Educational Administration in terms of being educational administrator

Table 3 below contains the categories and codes obtained from the opinions of the school vice-principals regarding the necessity of receiving postgraduate education in the field of Educational Administration in terms of being educational administrator.

Table 3. Findings obtained from the opinions regarding the necessity of receiving postgraduate education in the field of Educational Administration in terms of being educational administrator

Categories	Codes
<i>Improving Administration Skills</i>	Providing administration equipment (4), Gaining experience in administration (3), Adopting administration as a professional field of work (3), Administrating schools with scientific data (2), Effective school administration, Getting to know administration practices in different countries, Gaining different perspectives, Using human resources efficiently
<i>Total=16</i>	
<i>Gaining Academic Knowledge and Skills</i>	Having academic knowledge (5), Gaining planning knowledge and skills, Gaining administration knowledge
<i>Total=7</i>	
<i>Recognizing Educational Problems</i>	Identifying and solving educational problems (2), Getting to know innovative educational approaches, Ensuring crisis administration
<i>Total=4</i>	

According to Table 3 above, opinions regarding the necessity of receiving postgraduate education in the field of Educational Administration in terms of being educational administrator are divided into 3 categories and 27 codes in total. These categories are respectively “Improving Administration Skills” (f=16), “Gaining Academic Knowledge and Skills” (f=7) and “Recognizing Educational Problems” (f=4). The most repeated code regarding improving administration skills was “Providing administration equipment” (f=4), followed by “Gaining experience in administration” (f=3) and “Adopting administration as a professional field of work” (f=3). Again, administrating schools with scientific data has also become important here. On the other hand, regarding the category of gaining academic knowledge and skills, the most repeated code was “Having academic knowledge” (f = 5). Regarding recognizing educational problems, “Identifying and solving educational problems” (f = 2) is the more repeated code. 2 views of 1 school vice principal are that receiving postgraduate education in the field of Educational Administration is not necessary for educational administration. The codes obtained from these views were as follows: “It does not provide learning by doing” and “Inadequate in-service training”. Some of the opinions of school vice-principals, which led to the emergence of codes related to necessity obtained from the answers given to this question in general, are as follows:

“Postgraduate education in the field of educational administration is necessary to gain academic knowledge, problem-solving, crisis administration, planning and administration knowledge and skills.” SVP1

“I find it necessary. Adopting administration as a professional job; I think that the administration of schools in line with scientific data and the more efficient/effective use of human resources depend on the equipment of the administrator.” SVP4

“I think it is necessary because I think that a teacher who wants to be a administrator should have experience, observation and enthusiasm, and at the same time, he should believe that he will want to improve himself and that this is necessary, and he should participate in all kinds of practices and academic knowledge in this direction.” SVP7

“Absolutely necessary. The lessons learned are the leadership, institutionalism, etc. required in administration. Training in these aspects contributes greatly to business life. SVP11

“Yes, I find it necessary. Because by studying in the field of educational administration, you will learn administration principles, administration processes, administration theories, etc. It is important to have knowledge of the subject. With the lessons learned in this process, there will be specialization in identifying current problems in education administration and producing solutions to these problems. On the other hand,

lessons about how a manager should behave will also contribute to the effectiveness of administration...”
SVP16

Based on these views, it can be said that gaining knowledge in the field of administration, reaching a certain level of knowledge and applying school administration with scientific data improve administration skills. In addition, while receiving postgraduate education in the field of educational administration is considered an important achievement in terms of improving academic knowledge and skills, it is also important in recognizing educational problems, taking healthy steps towards solving problems and responding to crises.

The view regarding whether postgraduate education in the field of Educational Administration is not necessary in terms of being educational administrator is as follows:

“It is necessary, but it is okay not to have it. I think there is no need for this, as many technical issues in bureaucracy are learned by experience and administration in-service training is insufficient.” SVP3

According to this view, which states that postgraduate education in the field of educational administration is not necessary for school administration, in-service training in school administration is seen as more important and the necessity of learning by doing and experiencing in this process is emphasized.

Findings regarding the skills that graduate education in the field of Educational Administration provides to school vice principals in terms of being educational administrator

Table 4 below contains the categories and codes obtained from the opinions of the school vice-principals regarding the skills that graduate education in the field of Educational Administration provides in terms of educational administration.

Table 4. Findings obtained from the opinions regarding the skills that postgraduate education in the field of Educational Administration provides in terms of educational being administrator

Categories	Codes
<i>Academic Awareness and Professional Development</i>	Being informed about developments in the field of administration (2), Academic awareness in the face of problem situations, Information sharing, Information acquisition <i>Total=5</i>
<i>Administration Skills</i>	Ability to evaluate events from different aspects (4), Gaining competence and expertise in the field of administration (4), Leadership (3), Gaining analytical problem-solving skills (3), Gaining a professional perspective in the field of administration (2), Ability to evaluate the situation in the field of administration (2), Providing support in putting theoretical training into practice (2), Administration knowledge and stability (2), Providing conflict administration, Gaining different perspectives on the effective use of resources, Project administration, Governance, Making the right administration decisions, Gaining knowledge regarding auditing, Effective school administration, Learning administration theories, Analysis of strengths and weaknesses in administration (SWOT analysis), Getting to know administration philosophies <i>Total=33</i>
<i>Individual Skills</i>	Effective communication (5), Scientific approach to problems (2), Acquisition of knowledge, Analytical thinking, Producing practical solutions, Ability to look at events holistically, Research skills, Being innovative, Ability to rise in position <i>Total=14</i>
<i>Social Skills</i>	Socialization, Peer learning, Human relations, Teamwork <i>Total=4</i>

According to Table 4 above, opinions regarding the skills that graduate education in the field of Educational Administration provides in terms of being educational administrator are divided into 4 categories and 56 codes in total. These categories are "Administration Skills" (f=33), "Individual Skills" (f=14), "Academic Awareness and Professional Development" (f=5) and "Social Skills" (f=4), respectively. The most repeated codes regarding administration skills are "Ability to evaluate events from different aspects" (f=4) and "Gaining competence and expertise in the field of administration" (f=4). "Leadership" (f=3), "Gaining analytical problem-solving skills" (f=3), "Gaining a professional perspective in the field of administration" (f = 2), "Ability to evaluate the situation in the field of administration" (f = 2), "Providing support in putting theoretical training into practice" (f=2), "Administration knowledge and stability (2) codes follow respectively. On the other hand, regarding the individual skills category, the most repeated code was "Effective communication" (f=5), followed by "Ability to approach problems scientifically" (f=2). The most recurring code in the academic awareness and professional development category was "Being informed about developments in the field of administration" (2), and in the social skills category, "Socialization" (f = 1), "Peer learning" (f = 1), "Human relations" (f=1), and "Teamwork" (f=1) codes appeared in equal numbers. Some of the views of school vice principals, which generally led to the emergence of the codes obtained from the answers given to this question, are as follows:

"I think it is a training that everyone who works as an education administrator should definitely receive. Having knowledge about administration, leadership and supervision changes a lot." SVP8

"It helps to make the right decisions in administration and to make predictions more stable." SVP9

"It allows to have different perspectives. It contributes to the scientific approach in solving the problems encountered in administration." SVP14

"My awareness of the events and problems I encountered increased in line with academic knowledge. I can evaluate the situation from a more professional perspective. The year is indicative in my evaluation of events from different aspects." SVP1

"I think it is useful in terms of analytical thinking, correct leadership skills, institutional structure and human relations." SVP11

"Analytical problem-solving skills, conflict administration, different perspectives on more effective use of resources, teamwork and project administration." SVP4

Based on these views, it can be said that postgraduate education in educational administration supports administration skills such as leadership, competence and expertise, as well as academic awareness and professional development. In addition, this training helps the individual in effective communication, analytical thinking, reaching practical solutions, etc. While improving their abilities, it also positively affects their social skills.

Findings regarding the adequacy of course contents in the Educational Administration postgraduate program

Table 5 below contains the categories and codes obtained from the opinions of the school vice principals regarding the adequacy of the course contents of the graduate program in Educational Administration.

Table 5. Findings obtained from the views regarding the adequacy of the course contents of the Educational Administration postgraduate program

Categories	Codes Related to the Adequacy of Course Contents
Administration and Organization	Leadership (3), Supervision (2), Performance administration, Administration and organization, Organizational change, Corporate culture, Planning, Educational economics, Communication courses
<i>Total= 11</i>	
Theory and Approaches	Theory and approaches (2)
<i>Total=2</i>	
Human Resources Administration	The effectiveness of the human resources course in terms of personnel functioning, Increasing the work efficiency of the personnel, Gaining working experience
<i>Total=3</i>	
Categories	Codes Related to Insufficiency of Course Contents
Practice and Examples	Lack of practice course (4), Not giving case studies that support the practice (2), Analyzing alternative solutions with case studies
<i>Total=7</i>	
Curriculum and Legislation	Not being adapted to practical life (2), Not being coordinated with the Ministry of National Education (not overlapping), Not being in compliance with education legislation, Not being able to keep up with changes, Not updating the curriculum
<i>Total=6</i>	
Course Content and Intensity	Theoretical intensity (3), Insufficiency of scientific research and methods course hours, Insufficiency of law courses, Insufficiency of elective courses.
<i>Total=6</i>	

According to Table 5 above, views regarding the adequacy of the Educational Administration postgraduate program course contents are divided into 3 categories and 16 codes regarding the adequacy of the course and 3 categories and 19 codes regarding the inadequacy of the course. The categories into which views regarding the adequacy of the courses are divided are as follows: “Administration and Organization” (f=11), “Human Resources Administration” (f=3) and “Theory and Approaches” (f=2). The most repeated codes regarding administration and organization are “Leadership” (f=3) and then “Supervision” (f=2), while regarding theories and approaches, it was “Theory and approaches” (f=2). Regarding human resources and administration, the codes “The effectiveness of the human resources course in terms of personnel functioning” (f=1), “Increasing the work efficiency of the personnel” (f=1) and “Gaining working experience” (f=1) codes were formed in equal numbers. Some of the views of school vice principals, which generally led to the emergence of the codes obtained from the answers given to this question, are as follows:

“I find it sufficient within the framework of leadership, change, educational economics and educational theories.” SVP6

“Our course contents were sufficient for Osmangazi University. We received sufficient lessons in terms of planning, inspection, administration, supervision, leadership and corporate culture, which are included in the training.” SVP11

“I think the human resources course is very effective in terms of personnel functioning. It contributed to employees' work efficiency and work experience. In addition, theoretical theories and orientations in educational administration courses have shown business administration that should and should not be done.” SVP1

The categories in which opinions regarding the inadequacy of the courses are divided are as follows: “Practice and Examples” (f=7), “Curriculum and Legislation” (f=6) and “Course Content and Intensity” (f=6). Regarding insufficiency, the most repeated codes regarding the practice and examples category are “Lack of practice course” (f=4), followed by “Not giving case studies that support the practice” (f=2). Regarding the curriculum and legislation, the most repeated code is “Not being adapted to practical life” (f=2), and regarding course content and intensity, it is “Theoretical intensity” (f=3). Some of the views of school vice principals, which generally led to the emergence of the codes obtained from the answers given to this question, are as follows:

“I found the course contents sufficient in theoretical terms. However, I thought some of the courses were inadequate in terms of application. I think it would be appropriate for administrators candidates to present some practical situations as case studies and to examine alternative solutions.” SVP4

“I think it is sufficient, but there are many aspects that do not overlap with the Ministry of National Education.” SVP2

“Although the course contents vary depending on the universities, I can also say that they do not comply with the spirit of the time. By the spirit of the time, I mean that they have difficulty in instantly adapting to the changes...” SVP13

“The courses are sufficient, but I think students will be more active in the program if practical courses can be added. The number of elective courses should be increased, and students should not be forced to choose only the elective courses that are offered. The course I took on administration processes focused a lot on theory. In addition, the course on organizational behavior can be expanded with different studies such as scenarios, etc. I think it would be good to support it.” SVP16

When the opinions about the course contents of educational administration graduate programs are examined, it is stated that the courses are sufficient in topics such as administration and organization, theories and approaches, and human resources administration, but there are some deficiencies in terms of practice. In particular, opinions such as the inadequacy of elective courses and the need to update the curriculum in accordance with the requirements of the age come to the fore.

Findings regarding the courses that should be added to the Educational Administration postgraduate program

Table 6 below contains the categories and codes obtained from the views of the school vice principals regarding the courses that should be added to the Educational Administration postgraduate program.

Table 6. Findings obtained from the views regarding the courses that should be added to the Educational Administration postgraduate program

Categories	Codes
<i>Theoretical Courses</i>	Communication Skills and Human Relations (6), Human Resources (2), Economics/Accounting (2), Media Literacy, Ethical Practices in Schools, Administration and Values, Multiculturalism, Education Philosophy, Behavior and Administration, Psychological Resilience in Administration, Psychology, Education Law, Core Values in Supervision, Educational Inequalities, Social Justice and Inclusion, Artificial Intelligence in Administration, Metaverse Technologies, Educational Technologies, Current Educational Tools, Occupational Health and Safety
	<i>Total=27</i>
<i>Practical Courses</i>	School Experience/Internship (4)
	<i>Total=4</i>

According to Table 6 above, opinions regarding the courses that should be added to the Educational Administration postgraduate program are divided into 2 categories and 31 codes. These categories are “Theoretical Courses” (f=27) and “Practical Courses” (f=4). Regarding theoretical courses, the most frequently occurring code is “Communication Skills and Human Relations” (f=6), followed by “Human resources” (f=2) and “Economics/accounting” (f=2). Regarding practical courses, the code "School experience/internship" (f=4) emerged. Some of the views of school vice principals, which generally led to the emergence of the codes obtained from the answers given to this question, are as follows:

“I believe that emphasis should be given to courses related to the field in the field of Educational Administration. Therefore; it would be appropriate to add courses on human relations and human resources administration in educational administration.” SVP15

“I think the field of occupational health and safety is important.” SVP14

“Courses such as Ethical Practices, Administration and Values should be added in schools” SVP16

“It can be practice, that is, internship. When a teacher becomes a manager, he moves on to a completely different profession. In addition to the internship, psychology-oriented courses can also be added.” SVP3

When the opinions about the courses that should be added to educational administration graduate programs are examined, it is stated that theoretical courses such as communication skills and human relations, human resources, economics, finance and accounting should be given predominantly. As for practical courses, it has been stated that school experience or internship practices are also required in graduate programs.

Findings regarding the inclusion of postgraduate education in the field of Educational Administration within the criteria (Annex-1) for appointment as a school administrator

Table 7 below contains the categories and codes obtained from the opinions of the school vice-principals regarding the inclusion of postgraduate education in the field of Educational Administration within the criteria (Annex-1) for appointment as school administrator.

Table 7. Findings obtained from the opinions regarding the inclusion of postgraduate education in the field of Educational Administration within the criteria (Annex-1) for appointment as school administrator

Categories	Codes
Yes	Supporting administration equipment (5), Contributing to specialization (3), Having field knowledge (2), Being an indicator of merit (2), Creating a basis for practice (2), Contributing to professional development (2), Ensuring scientific knowledge, Effective school administration, quality education
	<i>Total=18</i>
No	Administration cannot be measured only with graduate degrees, Not influencing appointment decisions
	<i>Total=2</i>

According to Table 7 above, views regarding the inclusion of postgraduate education in the field of Educational Administration within the criteria (Annex-1) for appointment as school administrator are divided into 2 categories and 20 codes in total. Regarding the fact that Educational Administration postgraduate education should be included in the criteria for being appointed as a school administrator, the most frequently mentioned code is "Supporting administration equipment" (f=5), followed by "Contributing to specialization" (f=3), "Having field knowledge". "Being an indicator of merit" (f=2), "Being a basis for practice" (f=2) and "Contributing to professional development" (f=2). The codes stated that studying in this program should not be included in the school administrator appointment criteria are "Administration cannot be measured only with graduate degrees" (f=1), and "Not influencing appointment decisions" (f=1). Some of the views regarding postgraduate education in this field should be included in the criteria for appointment as a school administrator (Annex-1) are as follows:

"Yes. Education administrators must be effective and knowledgeable, have gone through a certain training program and know their job." SVP1

"Yes, I think it is right to include it because I believe that administration is a professional field independent of teaching and that more equipped administrators are at work at this point, which will make this strong link of the education system stronger." SVP4

"I find it necessary. Because every person who wants to be an administrator in the field of school administration must be equipped. Thus, I believe that the quality of education in schools will increase." SVP6

"Yes, I think it should be included in Appendix-1 as I think it can be an opportunity for managers to improve themselves." SVP15

Some of the views regarding postgraduate education in the field of Educational Administration should not be included in the criteria (Annex-1) for appointment as a school administrator are as follows:

"No, because although I believe it is necessary for professional self-improvement, I do not think it is mandatory. We also have many administrators who carry out their administration duties diligently, even though they have undergraduate degrees. Administration is not just a diploma, the institution must be fair, transparent, disciplined but not oppressive..." SVP7

"Anyway, the Ministry of Education makes appointments not based on merit, but according to the instructions of union or party provincial and district presidents." SVP9

When the opinions regarding the inclusion of postgraduate education in the field of educational administration among the selection criteria for appointment as a school administrator were examined, the majority of the assistant principals considered it a correct practice to include this graduate education in the selection criteria for appointment as school administrators, and candidates were given more points depending on this education.

CONCLUSION and DISCUSSION

In this research, the opinions of school vice principals studying in educational administration postgraduate programs were examined regarding the program. In this context, the necessity of receiving postgraduate education in the field of educational administration in terms of being an educational administrator, the skills it provides in terms of educational administration, the adequacy of the course content of the program, the courses

that need to be added to the program and its inclusion in the criteria for appointment as school administrators have been tried to be evaluated from the perspective of school vice principals. According to the results of the research, school vice principals who have postgraduate education emphasized that receiving a postgraduate education in the field of educational administration is necessary in terms of improving administration skills, gaining academic knowledge and skills, and contributing to recognizing educational problems. According to the results of the research, based on the views of school vice principals who have postgraduate education in the field of educational administration, the requirements of studying postgraduate education in this field in terms of educational administration are as follows: improving administration skills, gaining academic knowledge and skills, and thus contributing to the on-site recognize of educational problems. When the relevant literature is examined, studies that support the current research results are found (Alabaş, Kamer & Polat, 2012; Demircioğlu & Özdemir, 2023; Koşar, Er & Kılınç, 2020; Pont, Nusche & Moorman, 2008; Serin & Ergin-Kocatürk, 2019; Umur & Demirtaş, 2016). While it was stated in the studies in question that the participants turned to postgraduate education for its contribution to their professional and personal development and the convenience of professional seniority, it was stated that it is necessary to receive postgraduate education in the educational administration program in order to identify the problems encountered in education and propose solutions and to effectively manage crises.

The results obtained from the views of school vice principals about the skills gained in terms of educational administration by receiving education in the educational administration postgraduate program are as follows: the program provides academic awareness and professional development, administration skills, and various individual and social skills and achievements. These results are similar to the results of Kulaksız's (2019) research. In the research, school administrators who received postgraduate education in the field of educational administration and supervision were evaluated as highly effective by the teachers working in their schools in terms of administration effectiveness, conceptual skills, technical and human relations skills. Maviş-Sevim and Akin (2021) stated in their research that teachers turn to postgraduate education to ensure their professional and personal development and to have an academic career. In the same research, they also found that postgraduate education provides individual and social gains such as self-confidence, satisfaction and performance, as well as skills in scientific thinking and research, communication, teaching and evaluation, and establishing relationships between theory and practice. In his research, Diaz (2021) stated that school administrators who received doctoral education made a significant contribution to the professional preparation of school administrators in addition to their positive learning experiences; he also determined that the relationships and professional networks among learners provide them with a resource and sense of community from which they can benefit. In the current research, it has been concluded that the postgraduate education received in the educational administration program develops administration skills such as providing competence and expertise in the field of administration, gaining a professional perspective, analytical problem-solving skills and leadership, and these skills also support individual development, professional and social development.

The results obtained from the views of school vice principals about the course contents of educational administration postgraduate programs in the research are as follows: The program has a theoretically intensive curriculum, and it does not focus on practical solutions and concrete solutions through case studies. Additionally, it was pointed out that the relationship between theory and practice in the program was insufficient. According to the results of Sezgin, Kavgacı and Kılınç's (2011) research, similarly, graduate students in educational administration and supervision stated that they had some problems in establishing a relationship between theory and practice, in conducting studies that would find solutions to interdisciplinary and country problems, and in sharing the produced knowledge at national and international levels. Turgut (2022) also stated in his research that the educational administration master's program progresses on theoretical knowledge and that there are deficiencies in practical training. In this context, in line with the results obtained from the research, it can be said that practical courses should be added to educational administration postgraduate programs as well as theoretical courses, the number of elective courses should be increased, and current changes and developments regarding the curriculum should be followed.

In the research, school vice principals emphasized the importance of adding current courses such as multiculturalism, educational inequalities, social justice and inclusion, artificial intelligence in administration, metaverse technologies, psychological resilience in administration to educational administration postgraduate programs. They also pointed out the inadequacy of theoretical courses such as psychology, communication skills and human relations, economics, accounting and finance. In Üstüner and Cömert's (2008) research, it has been stated that there are discussions on whether most of the courses taught in the educational administration, inspection and planning doctoral program are not specific to the field, some of them are based on general culture, similar to master's degree courses, some concern very specific areas, and some of them are at the doctoral level. It has been expressed that although this situation is suitable for an interdisciplinary approach, it will cause the program to lose its originality. Erkiçi and Can (2018) consider the lack of common content of education administration programs and the fact that they are far from plans and programs in terms of formal education as a situation that increases concerns. When the results obtained from the current research are examined, it can be concluded that educational administration postgraduate programs are not updated in parallel with current discussions and developments, course contents are designed more theoretically, and the disconnection between theory and practice in the program continues. In this context, the course content of postgraduate programs should be designed to develop skills that will enable students to critically evaluate current debates and change processes in education.

In the research, the majority of the views of school vice principals who have postgraduate education in the field of educational administration are related to the fact that postgraduate education in this field should be included in the criteria (Annex-1) for appointment as a school administrator. As a matter of fact, it has been reached that this program is useful for supporting the equipment of administrators, contributing to specialization, gaining learning outcomes in field knowledge, following a meritorious process in assignments, laying the groundwork for

applications, contributing to professional development, creating scientificity, effective school administration understanding and qualified education. In the regulations, methods such as an evaluation form and a written exam administered by ÖSYM are used in school administrator selection criteria, and candidates who pass the 60 threshold score as a result of the exam are invited to an interview through commissions formed by the provincial national education directorates.

The decision taken regarding the evaluation form in the MEB Regulation on Selection and Assignment of Administrators for Educational Institutions is as follows: Candidates who have a master's degree without thesis in the field of educational administration will be given 6 points, candidates who have a master's degree with thesis in the field of education will be given 8 points, candidates who have a doctorate in any field will be given 11 points, and candidates who have a doctorate in the field of educational administration will be given 15 points. In this context, according to the results of the research, school vice principals who received postgraduate education in the field of educational administration stated that the practice, which is one of the selection criteria for school administration and provides an additional score advantage, should continue. They also evaluated this practice as a correct practice for effective school administration, contribution to professional development and as an indicator of merit. Turhan and Yaraş's (2013) research also revealed that postgraduate education in the field of educational administration, inspection and planning has an impact on solving problems encountered in education and on the development of leadership behaviors. In Izgar and Altınok's (2013) research, it was determined that there was a significant difference in the logical decision-making strategies of school administrators with graduate education compared to those with only undergraduate degrees. Grissom, Egalite and Lindsay (2021) state that effective school principals have positive effects on issues such as student success, student absenteeism, inequalities, peer bullying and exclusion. In this context, supporting and encouraging the professional and personal development of school administrators is considered important in terms of many factors, from student success to teachers' job performance, from effective school climate to teachers' professional satisfaction. Therefore, in line with the research results, it can be said that school administrators are turning to postgraduate education in the field of educational administration in order to gain additional points by being subjected to different scoring in administrative assignments, to specialize in the field of administration and to gain field knowledge, and this is a remarkable practice.

SUGGESTIONS

Based on the research results, it is recommended that both the Ministry of National Education and the Council of Higher Education produce policies that will encourage educators who have transitioned from teaching to school administrators and who are not yet in administration positions but are considering continuing their careers in this field, to receive postgraduate education in the field of educational administration. It is recommended that universities providing postgraduate education in the field of educational administration should support theoretical courses in this field with practical content. In addition, it can be said that making the program more efficient and effective by conducting a needs analysis within the framework of current education

problems and discussions in determining these courses would be a more need-oriented way. In addition, it is recommended that new research be conducted to obtain more qualitative and in-depth information in this field in order to minimize the gap between theory and practice in courses.

ETHICAL TEXT

In this article, the journal writing rules, publication principles, research and publication ethics, and journal ethical rules were followed. The responsibility belongs to the authors for any violations that may arise regarding the article.

Ethics committee approval of the article was obtained from Çanakkale Onsekiz Mart University, Graduate Education Institute Ethics Committee, Scientific Research Ethics Committee with decision no 14/06 and dated 28.07.2022.

Authors' Contribution Rate: In this research, the contribution rate of the first author is 50% and the second author is 50%. The authors declare that they have no conflict of interest in this article.

REFERENCES

- Aksoy, A. (2016). Geleneksel devletten modern devlete: Sanayi devrimi ve kamu yönetimi düşüncesinde değişim. *Uluslararası Politik Araştırmalar Dergisi*, 2(3), 31-37.
- Alabaş, R., Kamer, S. T., & Polat, Ü. (2012). Öğretmenlerin kariyer gelişimlerinde lisansüstü eğitim: Tercih sebepleri ve süreçte karşılaştıkları sorunlar. *E-International Journal of Educational Research*, 3(4), 89-107.
- Alp, Ö., & Şen, S. (2021). Eğitim yönetimi ve denetimi alanında yazılan lisansüstü nicel tezlerin incelenmesi: Bir sistematik derleme. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 19(1), 24-53. <https://doi.org/10.37217/tebd.774591>
- Aslanargun, E. (2021). Eğitim örgütlerinde güç ve politika. S. Turan (Ed.), *Eğitim yönetimi içinde* (s.57-90). Asos Yayınları.
- Aydın, M. (2005). *Eğitim yönetimi*. Hatipoğlu Yayınları.
- Bakkalbaşı, İ. O. (2017). Yönetim biliminin doğuşu ve ilk temsilcileri hakkında bir tartışma. *Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 39(2), 431-452. <http://dx.doi.org/10.14780/muiibd.384135>
- Başaran, İ., E. (2000). *Eğitim yönetimi: Nitelikli okul*. Feryal Matbaası.
- Biesta, G. (2015). What is education for? On good education, teacher judgement, and educational professionalism. *European Journal of Education*, 50(1), 75–87. doi:10.1111/ejed.12109
- Chazan, B. (2021). *Principles and pedagogies in Jewish education*. Palgrave Macmillan.
- Demir, S. K. (2022). Farklı alan mezunu öğrencilerin eğitim yönetimi ve denetimi doktora programı süreçlerini değerlendirmeleri ve Covid-19 pandemisinin programa uyum süreçlerine etkisi. *International Journal of Management and Administration*, 6(12), 100-110.

- Demircioğlu, H., & Özdemir, O. (2023). The effect of master's degree administrators in educational administration on the success of the school. *International Journal of Social Science, Innovation and Educational Technologies*, 4(14), 48-58. <http://dx.doi.org/10.54603/iss.178>
- Diaz, P. (2021). *School administrators' perceptions of a doctorate in educational leadership on professional preparation* [Unpublished Doctoral Dissertation], Northern Arizona University.
- Drucker, P. F., & Maciariello, J. A. (2008). *Management*. HarperCollins Publishers.
- Erkiliç, T. A., & Can, S. (2018). Eğitim yönetimi ders kitaplarının içerik ve fiziksel özellikleri açısından incelenmesi. *Anadolu University Journal of Education Faculty*, 2(4), 295-307.
- Erkut, H. (2009). *Yönetimin İzleri: Yönetim Düşüncesinin Evrimi*. Yalın Yayıncılık.
- Evin, H. (2007). Education management and ethics. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(21), 106-114.
- Fábry, J. (2003). *Management Science*. University of Economics Prague Faculty of Informatics and Statistics.
- Grissom, J. A., Egalite, A. J., & Lindsay, C. A. (2021). *How principals affect students and schools: A systematic synthesis of two decades of Research*. The Wallace Foundation. Retrieved from <http://www.wallacefoundation.org/principalsynthesis> Retrieved date 20.08.2023.
- Gürün, E., Görmüş, M., Bulut, M., Durulmuş, M., Taçyıldız, A., & Doblan, İ. (2023). Eğitim yönetimi alanında yüksek lisans yapmanın öğretmenlik mesleğine etkileri. *International Social Sciences Studies Journal*, 9(112), 7365-7373. <http://dx.doi.org/10.29228/sss.70634>
- Herrity, J. (2023). *What is management? Definitions, functions and styles*. <https://www.indeed.com/career-advice/career-development/what-is-management> Retrieved date: 27.08.2023.
- Hyett, N., Kenny, A., & Dickson-Swift, V. (2014). Methodology or method? A critical review of qualitative case study reports. *International Journal of Qualitative Studies on Health and Well-being*, 9, 23606.
- Izgar, G., & Altınok, V. (2013). Okul yöneticilerinin karar verme stratejileri. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 41-55.
- Khorasani, S. T., & Almasifard, M. (2017). Evolution of management theory within 20 century: A systemic overview of paradigm shifts in management. *International Review of Management and Marketing*, 7(3), 134-137.
- Kırgın, F., & Aslanargun, E. (2023). Eğitim yönetimi alanında yüksek lisans yapmış okul müdürlerine karşı bakış açıları. *Anadolu Eğitim Liderliği ve Öğretim Dergisi*, 11(1), 169-185.
- Kohnová L., & Salajová, N. (2019). Industrial revolutions and their impact on managerial practice: Learning from the past. *Problems and Perspectives in Management*, 17(2), 462-478. [http://dx.doi.org/10.21511/ppm.17\(2\).2019.36](http://dx.doi.org/10.21511/ppm.17(2).2019.36)
- Koşar, D., Er, E., & Kılınc, A. (2020). Öğretmenlerin lisansüstü öğrenim görme nedenleri: Nitel bir araştırma. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 53, 370-392. <http://dx.doi.org/10.21764/maeuefd.581698>
- Kulaksız, S. (2019). *Eğitim yönetimi ve denetimi yüksek lisans mezunu okul yöneticilerinin yönetsel etkililik düzeyleri* [Unpublished Master Dissertation]. Akdeniz Üniversitesi.
-

- MEB (2021). *Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumlarına Yönetici Seçme ve Görevlendirme Yönetmeliği*. 5 Şubat 2021 Cuma ve 31386 Sayılı Resmî Gazete.
- Moldazhanova, A., Toleubekova, R., Zhumataeva, E., & Sarzhanova, G. (2018). Qualities of a modern manager in the education system: A study among the teaching and administrative staff of Universities in the Republik of Kasakhstan. *Revista Espacios*, 39(5), 17-24.
- Nişancı, Z. N. (2015). Geçmişten günümüze yönetim düşüncesi. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 13(25), 257-294.
- Okutan, M. (2016). Eğitim yönetimi ve denetiminde örnek olaylar. Pegem Akademi.
- Özer, M. A., & Çiftçi, A. (2022). Klasik Yönetim Teorisinin iki öncü ismi Fayol ve Weber'in yönetime katkısı üzerine bir değerlendirme. *Fenerbahçe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(1), 133-152.
- Palinkas, L. A., Horwitz, S. M., Green, C. A., Wisdom, J. P., Duan, N., & Hoagwood, K. (2013). Purposeful sampling for qualitative data collection and analysis in mixed method implementation research. *Administration and Policy in Mental Health and Mental Health Services Research*, 42(5), 533-544. <http://dx.doi.org/10.1007/s10488-013-0528-y>
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods*. Sage.
- Pont, B., Nusche, D., & Moorman, H. (2008). *Improving school leadership*. OECD.
- Robbins, S. P., Decenzo, D., A., & Coulter, M. (2016). *Yönetimin esasları-temel kavramlar ve uygulamalar*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Serin, H., & Ergin-Kocatürk, H. (2019). Eğitim yönetimi yüksek lisans öğrencilerinin eğitim sürecine dair deneyimleri. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi – Journal of Qualitative Research in Education*, 7(2), 495-513. <http://dx.doi.org/10.14689/issn.2148-2624.1.7c.2s.2m>
- Maviş-Sevim, F. Ö., & Akın, U. (2021). The role of graduate education in professional development of teachers: Is graduation enough?, *Eğitim ve Bilim*, 46(207), 483-510. <http://dx.doi.org/10.15390/EB.2021.9593>
- Sezgin, F., Kavgacı, H., & Kılınc, A. Ç. (2011). Türkiye'de eğitim yönetimi ve denetimi lisansüstü öğrencilerinin öz değerlendirmeleri. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 3, 161-169. <https://doi.org/10.5961/jhes.2011.024>
- Turgut, O. V. (2022). *Eğitim yönetimi alanında lisansüstü eğitim alan mezunların eğitim yönetimi programına ilişkin görüşleri* [Unpublished Master Dissertation]. Pamukkale Üniversitesi.
- Turhan, M., & Yaraş, Z. (2013). Lisansüstü programların öğretmen, yönetici ve denetmenlerin mesleki gelişimine katkısı. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(43), 200-218.
- Umur, Z., & Demirtaş, H. (2016). Eğitim yönetimi ve denetimi tezsiz yüksek lisans programına ilişkin öğrenci ve öğretim üyelerinin görüşleri. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 7(3), 31-48. doi: 10.19160/e-ijer.67845
- Üstüner, M., & Cömert, M. (2008). Eğitim yönetimi teftişi planlaması ve ekonomisi anabilim dalı lisansüstü dersleri ve tezlerine ilişkin bir inceleme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 55(55), 497-515.
- Weber, R. P. (1990). *Basic content analysis*. Sage Publications.
- Yin, R. K. (2003). *Case study research, design and methods* (3rd ed.). Sage Publications.
-

EĞİTİM YÖNETİMİ ALANINDA LİSANSÜSTÜ ÖĞRENİM GÖRMEK: OKUL MÜDÜR YARDIMCILARININ BAKIŞ AÇISIYLA NİTEL BİR İNCELEME

Öz

Bu araştırmada eğitim yönetimi alanında lisansüstü öğrenim gören okul müdür yardımcılarının aldıkları lisansüstü eğitime yönelik görüşleri incelenmiştir. Araştırma nitel yöntem ve durum çalışması deseninde yürütülmüştür. Çalışma grubu ölçüt örnekleme tekniği ile belirlenmiştir. Veriler Bursa ilinde görev yapan 16 okul müdür yardımcısından görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi kullanılmış; veriler kod ve kategorilere ayrılmıştır. Sonuçlara göre okul müdür yardımcılarının eğitim yönetimi alanında lisansüstü öğrenim görmenin eğitim yöneticiliği açısından gerekli olduğunu düşünmektedirler. Bu eğitim okul yöneticilerinin yönetim yeteneklerini geliştirmekte, akademik bilgi ve beceri kazanmalarını sağlamakta ve eğitim sorunlarını tanımaya yardımcı olmaktadır. Ayrıca yönetim becerileri yanında akademik farkındalık ve profesyonel gelişim, bireysel ve sosyal beceriler kazandırmaktadır. Bu alandaki programların ders içeriklerinin yetersiz olduğu ile ilgili görüşler ağırlıkta olup derslerin uygulama ve örneklerden uzak olduğu, program ve mevzuat açısından eksiklikler bulunduğu ve ders içeriklerinin kuramsal yoğunluğa sahip olduğu belirlenmiştir. Program derslerine eklenmesi gereken ders ile ilgili görüşlerin genellikle teorik derslerde yoğunlaştığı ve özellikle iletişim becerileri ve insan ilişkileri üzerine derslerin programa konulması gerektiği ile ilgili görüşler ağırlıkta olmuştur. Okul müdür yardımcılarının bu eğitimin okul yöneticisi olarak görevlendirme kriterleri (EK-1) içerisinde yer alması gerektiğini düşünmektedirler. Sonuçlara göre eğitim yönetimi alanında kariyerlerini devam ettirmeyi düşünen eğitimcilerin bu alanda lisansüstü öğrenim görmelerini teşvik edecek politikalar üretilmeli, müfredatın güncel eğitim tartışmalarıyla oluşturulmalı, derslerin uygulamaya yönelik ağırlıkları artırılmalıdır.

Anahtar kelimeler: Eğitim yönetimi, lisansüstü eğitim, okul müdür yardımcısı.

GİRİŞ

İnsanlar birlikte yaşamaya ihtiyaç duydukları ilk zamanlardan beri birtakım ortak amaç ve hedeflere ulaşabilmek için gayret göstermişlerdir. Bu doğrultuda tarih boyunca bir araya gelmek, aynı yönde hareket edebilmek ve kaynakları verimli ve etkili kullanabilmek adına aşiret, boy, ulus ve devlet gibi sosyal ve siyasi örgütler kurarak yönetim biliminin de temellerini atmışlardır. Yönetim, insanların diğer insanlarla etkileşiminin ve iletişiminin olduğu her yerde ve her zamanda var olmuştur. Çünkü bu eylemlerin koordineli bir biçimde başlaması, devam etmesi ve önemli sonuçlar elde edilmesi için yönetim anlayışına her zaman ihtiyaç duyulmuştur. Fakat diğer taraftan yönetim biliminin tarihsel süreci, ne zaman ve nasıl ortaya çıktığı hakkında bir görüş birliği olmamasına rağmen Sanayi Devrimi'nde (18. yüzyıldan başlayıp 19. yüzyıla kadar olan süreç) gündeme geldiği ve bu dönemin modern yönetim yaklaşımları ile bilim olma yolunda hızla adımların atıldığı bir zaman dilimi olarak değerlendirilebileceği söylenebilir (Aksoy, 2016; Kohnová ve Salajová, 2019; Nişancı, 2015). Sanayi Devrimi ile ortaya çıkan teknolojik gelişmeler toplumlara olduğu kadar örgütleri veya işletmeleri de büyük ölçüde etkileyip değiştirmiş; örgütlerin mevcut çalışma biçimlerine müdahaleleri açık hale getirip yönetsel pek çok sorunun da ortaya çıkmasına neden olmuştur. Ayrıca Sanayi Devrimi'nin 20. yüzyıl öncesi en önemli etkisinin yönetim alanına olduğu, sanayi çağıyla birlikte şirketlerin doğuşunun gerçekleştiği, yöneticilere ihtiyaç duyulduğu, şirketlerin başarısını sağlamak için yönetimin gerekli bir unsur haline geldiği ile ilgili görüşler de bu tartışmada yerini almıştır (Robbins, Decenzo ve Coulter, 2016). 19. yüzyıldan itibaren profesyonel yöneticilerin işletmelerde görev yapmaya başlaması ve yönetim anlayışının profesyonelleşmesi de yönetim bilimi ile ilgili bir devrim olarak ele alınmaktadır (Bakkalbaşı, 2017). Ayrıca 19. yüzyılın sonlarına doğru yönetim felsefesinde bazı önemli değişikliklerle birlikte bir paradigma değişikliği de gözlenmiş, beraberinde çeşitli teorilerin ortaya çıkması ve her teorisinin kendine özgü yeni kanunlar ortaya koyması yönetim biliminde yeni inançlar ortaya çıkarmıştır (Khorasani ve Almasifard, 2017). Dolayısıyla yönetim biliminin başlangıcı ya da yönetim ile ilgili bilimselliğin ortaya çıktığı dönem olarak kabul edilen Sanayi Devrimi'nin, sosyal, ekonomik ve siyasi gelişmeleriyle yönetim alanını etkilediği söylenebilir.

Yönetim kavramı ile ilgili alanyazında birbirine benzer fakat bazılarında diğerlerini çevreleyen birtakım tanımlamalara rastlanmaktadır. Örneğin yönetim, astlara ne yaptırılacağına bilinmesi ve bunun en iyi ve ekonomik yollarla gerçekleştirilmesidir (Aslanargun, 2021). Benzer şekilde örgütün hedeflerine ulaşması için kaynakların (insan, para, enerji, malzeme, alan, süre, zaman vb.) etkili bir şekilde kullanılması sürecidir (Fàbry, 2003). Erkut (2009) yönetimi, birden fazla insanın bir amaç etrafında çaba göstermeleri ile oluşan ortam şeklinde ele alarak aslında yönetimin çok daha geniş anlamları içerdiğinden bahsetmiştir. Dolayısıyla yönetim, örgütsel amaçlara ulaşmak için görevlerin koordinasyonu ve idaresi (Herrity, 2023) veya belirli bir amacı gerçekleştirmek için iş birliği halinde yürütülen bir grup faaliyetidir (Özer ve Çiftçi, 2022). Tanımlardan hareketle bilinçli bir amaç doğrultusunda gerçekleştirilen her türlü kararlı eyleme genel anlamda yönetim demek mümkündür. Bir örgütün amaçlarına ulaşmasında ve başarılı olunmasında etkili bir yönetim anlayışı ve sürecinin rolü oldukça önemlidir. Şüphesiz etkili bir yönetimin etkili yöneticilerle gerçekleştirilebileceği düşünülmektedir. Bu da ülkelerin sahip oldukları yetişmiş insan profili yani beşeri sermayesi ile mümkün olabilmektedir. Moldazhanova, Toleubekova, Zhumataeva ve Sarzhanova (2018) da araştırmalarında bununla ilgili olarak beşeri sermayenin kalitesinin

belirlenebilmesi için ülkelerin eğitim sistemlerindeki yönetim sorunlarının çözülmesini öncelik olarak değerlendirmektedir. Çünkü eğitim, bir toplumun sahip olduğu insanı yeniden yaratarak geleceğini kontrol etme girişimi olarak ifade edilebilmektedir (Aydın, 2005). Bu nedenle etkili bir yönetim anlayışı için kaliteli bir eğitimden geçmiş yöneticilerin varlığına ihtiyaç olduğu söylenebilir.

Eğitim kelimesi, düşünülmüş ve bilinçli eğitim niyetiyle oluşturulan bir süreci kapsamaktadır (Chazan, 2021). Eğitimin amacı, bireylerin herhangi bir nedenden dolayı bir eğitici tarafından yeni bir şeyler öğrenmeleri olarak da nitelendirilmektedir (Biesta, 2015). Yönetim kavramı ise planlama, örgütleme, yöneltme, koordine etme (eşgüdüm), iletişim ve raporlama gibi unsurlarla örgütün amaçlarını gerçekleştirme ve kaynakları verimli kullanma faaliyetidir (Evin, 2007). Eğitim yönetimi ise eğitim örgütlerini belirlenen amaçlara ulaştırmak üzere bu kurumlara insan ve madde kaynaklarını sağlayarak etkili biçimde kullanmak suretiyle, oluşturulan politikaları ve alınan kararları uygulamaktır (Okutan, 2016). Dolayısıyla buradan hareketle eğitim yönetiminin amacı, toplumun eğitim ihtiyacını karşılamak için kurulan eğitim örgütlerini, önceden belirlenen amaçlarını gerçekleştirmek için etkili işletmek ve yenileştirmek olarak değerlendirilebilir (Başaran, 2000). Yönetim, 21. yy.'ın en önemli özelliğidir ve bir disiplin ve çalışma alanı olarak bu yüzyıl içerisinde gelişmiştir (Drucker ve Maciariello, 2008). 21. yüzyıl gereksinimlerinin yerine getirilebilmesi için eğitim faaliyetlerinin doğru ve etkili bir biçimde yürütülmesi önemlidir. Bu da eğitim yöneticilerinin kendilerini eğitimin yönetilmesi anlamında yetiştirmiş olmaları ve uzmanlaşmaları ile sağlanabilir. Çünkü eğitim hizmetinin uzman kişilerce yürütülmesi hem çıktıların niteliğini etkileme hem de hedeflenen amaçlara ulaşma noktasında başarının artmasında büyük role sahiptir.

Bugünü anlamak, geleceği şekillendirmek ve geleceği yönetebilmek için mesleki gelişimin bütün meslekler için olmazsa olmaz bir gerçek olduğu evrensel bir anlayış haline gelmiştir. Mesleki ve kişisel gelişim açısından belli alanlarda uzmanlaşmak isteyen lisans mezunu bireyler için lisansüstü eğitime katılmak artık çağımızda sıkça başvurulan bir mesleki gelişim yöntemi olmuştur (Kırgın ve Aslanargun, 2023). Lisansüstü eğitim dereceleri genellikle bir alanın alt disiplinlerinde uzmanlık kazanmak için tasarlanmış eğitim kademelerindedir. Eğitim yönetimi lisansüstü programları vakıf ya da devlet üniversitelerinde eğitim fakültesi mezunlarının sıklıkla başvurduğu programlar arasında yer almaktadır. Bu programın amacı ise ihtiyaç duyulan niteliklerde eğitim yöneticisi yetiştirmektir (Serin ve Ergin-Kocatürk, 2019). Alp ve Şen'e (2021) göre ise alanda uzmanlaşan, yönetimi ve yöneticiliği kavrayan, çağın gereklerine uygun, yönetici özelliklerine sahip kalifiye insan gücüne dönüştürmektir. Eğitim yöneticisi olmada eğitim yönetimi programında lisansüstü eğitimi tamamlamaya yönelik son yıllardaki öğretmen ve yönetici taleplerinde artış olduğu görülmektedir. Eğitim yönetimi lisansüstü programlara talebin artmasının nedeni ise MEB'e bağlı eğitim kurumlarına (ilk defa veya yeniden yönetici görevlendirmelerinde) yönetici seçme ve görevlendirme yönetmeliğinde yönetici adaylarının değerlendirme formunda (Ek-1) kendi alanında tezsiz yüksek lisans yapmış olanlara 5, eğitim yönetimi programında tezsiz yüksek lisans yapanlara 6, diğer programlarda tezli yüksek yapanlara 7, eğitim yönetimi programında tezli yüksek lisans yapanlara 8, diğer programlarda doktora yapanlara 11, eğitim yönetimi programında doktora yapan adaylara ise 15 puan verilecek olmasına bağlanabilir. Sözlü sınavda başarılı olan adaylardan müdür, müdür başyardımcısı ve

müdür yardımcısı olarak ilk defa veya yeniden görevlendirilmek üzere başvuruda bulunanların görevlendirmeye esas puanları; yazılı sınav puanının %50'si, değerlendirme sonucu (EK-1) alınan puanın %30'u ve sözlü sınav sonucu alınan puanının %20'si dikkate alınarak belirlenmektedir (MEB, 2021). Adayların kendi alanında veya özellikle eğitim yönetimi programında lisansüstü öğrenim görmeye teşvik edildiği ve görevlendirmeye esas puanları belirlenirken lisansüstü eğitim almanın, adayların puanlarına ciddi oranda etki ettiği görülmektedir. Eğitim alanında ya da alan dışında yönetici veya yönetici adaylarının mesleki ve kişisel gelişimlerine ve kariyerlerine katkı sağlamak amacıyla eğitim yönetimi programında lisansüstü eğitim almaya yöneldikleri söylenebilir (Demir, 2022; Gürün vd., 2023). Eğitimin doğru ve etkili bir şekilde yönetilmesi için ihtiyaç duyulan ve alanında uzmanlaşmış eğitimcilerin yetiştirilmesine olan dikkatten hareketle; bu araştırmanın amacı eğitim yönetimi alanında lisansüstü programlarda öğrenim görme hakkında birer okul yöneticisi olan okul müdür yardımcılarının görüşlerinin belirlenmesidir. Bu amaç doğrultusunda araştırmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

Okul müdür yardımcıları;

- Eğitim Yönetimi alanında lisansüstü öğrenimi görmeyi eğitim yöneticiliği açısından nasıl değerlendirmektedirler?
- Eğitim Yönetimi alanında lisansüstü öğrenimi görmenin eğitim yöneticiliği açısından kazançlarını nasıl açıklamaktadırlar?
- Eğitim Yönetimi lisansüstü programı ders içeriklerinin yeterliliğini nasıl değerlendirmektedirler?
- Eğitim Yönetimi alanında lisansüstü öğrenimini okul yöneticisi olarak görevlendirme kriterleri (EK-1) içerisindeki durumunu nasıl değerlendirmektedirler?

YÖNTEM

Araştırmanın Deseni

Eğitim Yönetimi alanında lisansüstü öğrenim görme ile ilgili okul müdür yardımcılarının görüşlerinin belirlenmesinin amaçlandığı bu araştırma nitel araştırma yöntemi ve durum çalışması desenine göre yürütülmüştür. Durum çalışmaları, olguların gerçek hayatlardaki durumlar içerisinde anlaşılmasını sağlayan bir araştırma stratejisidir (Yin, 2003). Aynı zamanda durum çalışmaları, bir durum ile ilgili olarak ortak olan ya da o duruma özgü olan şeylerin belirlenebilmesi amacıyla tercih edilmektedirler (Hyett, Kenny ve Dickson-Swift, 2014). Bu nedenle araştırmada, eğitim yönetimi alanında lisansüstü öğrenim görme ile ilgili olarak bu alanda öğrenim görmüş okul müdür yardımcıları tercih edilerek ortak yanlar belirlenmeye çalışılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunun belirlenmesinde araştırmanın amacı ile bağlantılı olarak okul müdür yardımcılarının tümünün Eğitim Yönetimi programında lisansüstü öğrenim görmüş olma kriterine dikkat edilmiştir. Dolayısıyla araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt ya da kriter örnekleme metodu

benimsenerek araştırmanın çalışma grubu belirlenmiştir. Böylelikle araştırma kapsamında ulaşılması hedeflenen sonuçlarla ilgili derinlemesine ve detaylı bilgiler elde edilmeye çalışılmıştır. Çünkü amaçlı rneklemeye türü, ilgilenilen konuya ilişkin bilgi açısından zengin durumları; bir amaçlı rneklemeye stratejisi olarak kriter rneklemeye ise konu ile ilgili potansiyel katılımcıları belirlemek ve seçmek amaçlı kullanılmaktadır (Palinkas, Horwitz, Green, Wisdom, Duan & Hoagwood, 2013). Aşağıdaki Tablo 1’de araştırmaya katılan okul müdür yardımcılarının demografik dağılımları verilmiştir.

Tablo 1. Okul müdür yardımcılarının demografik özelliklerine göre dağılımı

Okul Müdür Yardımcısı Kodları	Cinsiyet	Yneticilikteki Kıdem Yılı	Yaş	Eğitim Yöneticiliği ile ilgili Alınan Hizmet İçi Eğitim Sayısı
OMY1	Kadın	5	31	1
OMY2	Kadın	8	46	5
OMY3	Erkek	8	39	2
OMY4	Kadın	2	36	3
OMY5	Erkek	12	37	25
OMY6	Erkek	8	37	4
OMY7	Kadın	6	42	35
OMY8	Kadın	6	37	15
OMY9	Erkek	15	53	4
OMY10	Erkek	6	34	1
OMY11	Kadın	6	37	10
OMY12	Erkek	17	45	5
OMY13	Erkek	4	43	9
OMY14	Erkek	14	38	6
OMY15	Kadın	6	50	3
OMY16	Erkek	5	37	3

Yukarıdaki Tablo 1’e göre araştırmaya katılan okul müdür yardımcılarının 7’si kadın 9’u ise erkektir. Bu müdür yardımcılarının 1’i 2 yıl, 1’i 4 yıl, 2’si 5 yıl, 5’i 6 yıl, 3’ 8 yıl, 1’i 12 yıl, 1’i 14 yıl, 1’i 15 yıl ve 1’i 17 yıl kıdem yılına sahiptir. 1’i 31, 1’i 34, 1’i 36, 5’i 37, 1’i 38, 1’i 39, 1’i 42, 1’i 43, 1’i 45, 1’i 46, 1’i 50 ve 1’i de 53 yaşındadır. Tablodan da anlaşılacağı üzere okul müdür yardımcılarını genellikle yeterli tecrübeye sahip olacak kadar yıldır görev yapmaktadırlar. Ayrıca müdür yardımcılarının alanlarıyla ilgili en az bir kez hizmet içi eğitime katılmış oldukları ve bazılarının katıldığı eğitim sayısının da yüksek olduğu görülmektedir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından literatür taraması ve uzman görüşleri alınarak hazırlanmış yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu 3 bölümden oluşmuştur. Bunlar sırasıyla; araştırmanın içeriği ve nasıl yürütüleceği ile ilgili yönerge, katılımcıların demografik özelliklerini belirlemeye yönelik soruların bulunduğu bölüm ve araştırmanın amacı doğrultusunda okul müdür yardımcılarında yöneltilen soruların olduğu bölüm şeklinindedir. Bu kapsamda araştırmada veri toplama aracı olan görüşme formundaki soruların araştırmanın amacı ile bağlantılı olarak sunulmuş hali aşağıdaki Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Görüşme soruları ve araştırmannın amacı arasındaki ilişkiler

Araştırma Soruları	Görüşme Soruları
1) Okul müdür yardımcılarını Eğitim Yönetimi alanında lisansüstü öğrenimi görmeyi eğitim yöneticiliği açısından nasıl değerlendirmektedirler?	1) Eğitim Yönetimi alanında lisansüstü öğrenimi görmeyi eğitim yöneticiliği açısından gerekli görüyor musunuz? Gerekli görüyorsanız/görmüyorsanız hangi yönlerden olduğunu açıklayınız.
2) Okul müdür yardımcılarını Eğitim Yönetimi alanında lisansüstü öğrenimi görmenin eğitim yöneticiliği açısından kazançlarını nasıl açıklamaktadırlar?	2) Eğitim Yönetimi alanında lisansüstü öğrenimi görmenin eğitim yöneticiliği açısından size kazandırdıkları beceriler nelerdir? Açıklayınız.
3) Eğitim Yönetimi lisansüstü programı ders içeriklerinin yeterliliğini nasıl değerlendirilmektedirler?	3) Eğitim Yönetimi alanında lisansüstü programının ders içerikleri hakkında düşünceleriniz nelerdir? Aldığınız dersleri hangi yönlerden yeterli/yetersiz buluyorsunuz? Açıklayınız. 3) Eğitim Yönetimi alanında lisansüstü dersleri değerlendirdiğinizde hangi derslerin programa eklenmesi gerektiğini düşünüyorsunuz, neden? Açıklayınız.
4) Eğitim Yönetimi alanında lisansüstü öğrenimini okul yöneticisi olarak görevlendirme kriterleri (EK-1) içerisindeki durumunu nasıl değerlendirilmektedirler?	4) Eğitim Yönetimi alanında lisansüstü öğrenimini okul yöneticisi olarak görevlendirme kriterleri (EK-1) içerisinde yer alması gerektiğini düşünüyor musunuz? Evet/Hayır ise nedenini açıklayınız.

Görüşme formu hazırlanırken ilk olarak kapsam geçerliğinin sağlanabilmesi için alanyazın taranmış ve konu ile ilgili yürütülmüş araştırmacılar incelenerek araştırmannın amacı ile bağlantılı olarak görüşme soruları oluşturulmuştur. Sonrasında bu sorular Eğitim Yönetimi alanından 2 profesöre sunularak uzman görüşü alınmıştır. Son hali verilen sorular ardından Türk Dili bölümünden bir akademisyene sunularak dil ve anlaşılabilirlik açısından düzenlemeleri yapılmış ve görüşme formuna eklenmiştir. Veri toplama aşamasına geçilmeden önce Eğitim Yönetimi alanında yüksek lisans yapmış 2 müdür yardımcısına hazırlanan görüşme formu sunulmuş ve cevaplamaları istenerek araştırma öncesi pilot uygulama yapılmıştır. Elde edilen yanıtlar incelenmiş ve her iki araştırmacı tarafından da analiz edilerek soruların okul müdür yardımcılarını tarafından doğru anlaşıldığı görülmüştür. Araştırmacıların birinin Eğitim Yönetimi alanında doktora programında öğrenim görmüş olması ve diğerinin de aynı alanda doktora öğrenimine devam ediyor olması araştırmannın doğru bir şekilde yürütülmesi açısından önemlidir.

Veri Toplama Süreci

Araştırmannın verileri Bursa merkezde görev yapmakta olan okul müdür yardımcılarında toplanmıştır. Araştırma öncesinde ilk olarak araştırmannın yürütüleceği okul müdür yardımcılarında ulaşılmış; kendileri ile görüşülerek araştırmannın amacı ve nasıl yürütüleceği açıklanmıştır. Sonrasında görüşme formunun hazırlandığı Google Forms müdür yardımcılarında e-posta ile gönderilmiş ve doldurmaları istenmiştir. Ulaşılan veriler Google Forms aracılığıyla yazıya dökülmüş ve bir doküman haline getirilmiştir.

Verilerin Analizi

Müdür yardımcılarının görüşme formunda yer alan sorulara verdikleri yanıtlar içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. İçerik analizi, hacimli nitel materyallerin veri azaltımı ve anlamlandırılmaya çalışılması yanında temel tutarlılık ve anlamların belirlenmeye çalışılması amacıyla gerçekleştirilmektedir (Patton, 2002). Dolayısıyla araştırmada içerik analizi sayesinde Eğitim Yönetimi alanında lisansüstü görme ile ilgili verilen yanıtlar elde edilen kod ve kategorilerle derinlemesine incelenmiş ve bütüncül tablolar ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu kod ve kategoriler tablolarda yüzde ve frekans olarak gösterilmiş ve tablo altlarında yorumlamaları yapılmıştır. Araştırmanın etik standartlar çerçevesinde yürütülmesi için müdür yardımcılarının verdikleri yanıtlar gizli tutularak, görüşler OMY1, OMY2, OMY3 şeklinde kodlamalarla belirtilmiştir. Ayrıca araştırmada araştırmacıların her ikisi tarafından da kodlamalar yapılarak bu kodlara arasındaki tutarlılık incelenmiştir. Çünkü örnek metnin kodlanması, kodlamalar arası tutarlılıklara bakılması ve bunların yeniden revize edilmesinin kodlama tutarlılığı sağlanana kadar devam ettirilmesi gerekmektedir (Weber, 1990).

BULGULAR

Bu bölümde araştırma verilerinin analizi sonrasında elde edilen bulgular alt başlıklar halinde verilmiştir.

Eğitim Yönetimi alanında lisansüstü öğrenimi görmeyen eğitim yöneticiliği açısından gerekliliğine ilişkin bulgular

Aşağıdaki Tablo 3'te okul müdür yardımcılarının görüşleri doğrultusunda Eğitim Yönetimi alanında lisansüstü öğrenimi görmeyen eğitim yöneticiliği açısından gerekliliğine ilişkin görüşlerden elde edilen kategori ve kodlar yer almaktadır.

Tablo 3. Eğitim Yönetimi alanında lisansüstü öğrenim görmeyen eğitim yöneticiliği açısından gerekliliğine ilişkin görüşlerden elde edilen bulgular

Kategoriler	Kodlar
Yönetim Yeteneklerini Geliştirme	Yöneticilik donanımı sağlama (4), Yönetim alanında tecrübe kazandırma (3), Yönetimi profesyonel bir çalışma alanı olarak benimseme (3), Okulların bilimsel verilerle yönetilmesi (2), Etkili okul yönetimi, Farklı ülkelerdeki yönetim uygulamalarını tanıma, Farklı bakış açıları kazanma, İnsan kaynaklarını verimli kullanma
	Toplam=16
Akademik Bilgi ve Beceri Kazanma	Akademik bilgi sahibi olma (5), Planlama bilgi ve becerisi kazanma, Yönetim bilgisi kazanma
	Toplam=7
Eğitim Sorunlarını Tanıma	Eğitim sorunlarının tespiti ve çözümü (2), Yenilikçi eğitim yaklaşımlarını tanıma, Kriz yönetimini sağlama
	Toplam=4

Yukarıdaki Tablo 3'e göre Eğitim Yönetimi alanında lisansüstü öğrenimi görmeyen eğitim yöneticiliği açısından gerekliliğine ilişkin görüşler 3 kategori ve toplamda 27 koda ayrılmıştır. Bu kategoriler sırasıyla "Yönetim Yeteneklerini Geliştirme" (f=16), "Akademik Bilgi ve Beceri Kazanma" (f=7) ve "Eğitim Sorunlarını Tanıma" (f=4) şeklindedir. Yönetim yeteneklerini geliştirme ile ilgili en fazla tekrarlanan kod ise "Yöneticilik donanımı sağlama

(f=4)" olmuş ve bu kodu sırasıyla "Yönetim alanında tecrübe kazandırma" (f=3) ve "Yönetimi profesyonel bir çalışma alanı olarak benimseme" (f=3) takip etmiştir. Yine okulların bilimsel verilerle yönetilmesi de burada önemli olmuştur. Diğer taraftan akademik bilgi ve beceri kazanma kategorisi ile ilgili olarak ise en fazla tekrarlanan kod "Akademik bilgi sahibi olma" (f=5) olmuştur. Eğitim sorunlarını tanıma ile ilgili ise "Eğitim sorunlarının tespiti ve çözümü" (f=2) daha fazla tekrarlanan koddur. 1 okul müdür yardımcısının görüşlerinden 2 tanesi ise Eğitim Yönetimi alanında lisansüstü öğrenimi görmenin eğitim yöneticiliği açısından gerekli olmadığı yönündedir. Bu görüşlerden elde edilen kodlar ise "Yaparak yaşayarak öğrenmeyi sağlamaması" ve "Hizmetiçi eğitimlerin yetersizliği" şeklinde olmuştur. Genel olarak bu soruya verilen yanıtlardan elde edilen gerekli olma ile ilgili kodların ortaya çıkmasına neden olan okul müdür yardımcılarının görüşlerinden bazıları ise aşağıdaki gibidir:

"Eğitim yöneticiliği alanında lisansüstü eğitim akademik bilgi sahibi olmak sorunların çözümü, kriz yönetimi, planlama ve yöneticilik bilgi ve becerisi kazanmak için gereklidir." OMY1

"Gerekli görüyorum, yönetimin profesyonel bir iş olarak benimsenmesi; okulların yönetim alanının bilimsel verileri doğrultusunda yönetilmesi ve insan kaynağının daha verimli/etkili kullanılmasının yöneticinin donanımına bağlı olduğunu düşünüyorum." OMY4

"Gerekli görüyorum çünkü yöneticilik yapmak isteyen bir öğretmenin tecrübe, gözlem ve istekli olmasının aynı zamanda kendini geliştirmek isteyeceğine ve bunun gerekliliğine inanması ve bu yönde de her türlü uygulama ve akademik bilgiye katılım sağlaması gerektiğini düşünüyorum." OMY7

"Kesinlikle gerekli. Alınan dersler yöneticilikte gerekli olan liderlik, kurumsallık vb. yönlerde eğitimler iş yaşantısına büyük katkı sağlıyor." OMY11

"Evet, gerekli görüyorum. Çünkü eğitim yönetimi alanında öğrenim görmekle yönetim ilkeleri, yönetim süreçleri, yönetim teorileri vb. konularda bilgi sahibi olmak önemlidir. Bu süreçte alınan dersler ile eğitim yönetimindeki mevcut sorunların tespit edilmesi ve bu sorunlara çözüm yolları üretilmesine dönük uzmanlaşma söz konusu olacaktır. Diğer taraftan bir yöneticinin nasıl davranması gerektiği ile ilgili dersler de ayrıca yönetimin etkililiğine katkı sağlayacaktır..." OMY16

Bu görüşlerden yola çıkarak yönetim alanında bilgi sahibi olma, belirli bir donanıma ulaşma ve okul yöneticiliğini bilimsel verilerle uygulamanın yönetim becerilerini geliştirdiği söylenebilir. Ayrıca eğitim yönetimi alanında lisansüstü öğrenim görmek, akademik bilgi ve becerilerin geliştirilmesi adına önemli bir kazanım olarak değerlendirilirken eğitim sorunlarını tanıma, sorunların çözümüne yönelik sağlıklı adımların atılması ve krize müdahale konusunda da önemlidir.

Eğitim Yönetimi alanında lisansüstü öğrenimi görmenin eğitim yöneticiliği açısından gerekli olmama durumuna ilişkin görüş ise şu şekildedir:

"Gerekli ama olmasa da olur. Bürokraside birçok teknik konu yaparak yaşayarak öğrenildiği için ve yöneticilik hizmetiçi eğitim yetersiz olduğu için gerek yok diye düşünüyorum." OMY3

Eğitim yönetimi alanında lisansüstü öğrenim görmenin okul yöneticiliği için gerekli olmadığını ifade eden bu görüşe göre, okul yöneticiliğinde hizmet içi eğitimler daha önemli görülmüş ve bu süreçte yaparak yaşayarak öğrenmenin gerekliliği vurgulanmıştır.

Eğitim Yönetimi alanında lisansüstü öğrenimi görmeyen eğitim yöneticiliği açısından okul müdür yardımcılarında kazandırdıkları becerilere ilişkin bulgular

Aşağıdaki Tablo 4'te okul müdür yardımcılarının görüşleri doğrultusunda Eğitim Yönetimi alanında lisansüstü öğrenimi görmeyen eğitim yöneticiliği açısından kazandırdığı becerilere ilişkin görüşlerden elde edilen kategori ve kodlar yer almaktadır.

Tablo 4. Eğitim Yönetimi alanında lisansüstü öğrenim görmeyen eğitim yöneticiliği açısından kazandırdığı becerilere ilişkin görüşlerden elde edilen bulgular

Kategoriler	Kodlar
<i>Akademik Farkındalık ve Profesyonel Gelişim</i>	Yöneticilik alanındaki gelişmelerden haberdar olma (2), Problem durumları karşısında akademik farkındalık, Bilgi paylaşımı, Bilgi edinimi <i>Toplam=5</i>
<i>Yönetim Becerileri</i>	Olayları farklı yönleriyle değerlendirebilme (4), Yönetim alanında yetkinlik ve uzmanlık kazandırma (4), Liderlik (3), Analitik problem çözme becerisi kazanma (3), Yönetim alanında profesyonel bakış açısı kazanma (2), Yönetim alanında durum değerlendirme yapabilme (2), Teoride alınan eğitimin uygulamaya geçirilmesine destek sunma (2), Yönetim bilgisi ve istikrarı (2), Çatışma yönetimi sağlama, Kaynakların etkili kullanımına yönelik farklı bakış açıları kazanma, Proje yönetimi, Yönetişim, Doğru yönetim kararları alma, Denetime yönelik bilgi kazanma, Etkili okul yönetimi, Yönetim teorilerini öğrenme, Yönetimde güçlü-zayıf yön tespiti (SWOT) analizi, Yönetim felsefelerini tanıma <i>Toplam=33</i>
<i>Bireysel Beceriler</i>	Etkili iletişim (5), Problemlere bilimsel yaklaşabilme (2), Bilgi edinimi, Analitik düşünme, Pratik çözüm üretme, Olaylara bütüncül bakabilme, Araştırma becerisi, Yenilikçi olma, Görevde yükselme becerisi <i>Toplam=14</i>
<i>Sosyal Beceriler</i>	Sosyalleşme, Akran öğrenme, İnsan ilişkileri, Ekip çalışması <i>Toplam=4</i>

Yukarıdaki Tablo 4'e göre Eğitim Yönetimi alanında lisansüstü öğrenimi görmeyen eğitim yöneticiliği açısından kazandırdığı becerilere ilişkin görüşler 4 kategori ve toplamda 56 koda ayrılmıştır. Bu kategoriler sırasıyla "Yönetim Becerileri" (f=33), "Bireysel Beceriler" (f=14), "Akademik Farkındalık ve Profesyonel Gelişim" (f=5) ve "Sosyal Beceriler" (f=4) şeklindedir. Yönetim becerileri ile ilgili en fazla tekrarlanan kodlar ise "Olayları farklı yönleriyle değerlendirebilme" (f=4) ve "Yönetim alanında yetkinlik ve uzmanlık kazandırma" (f=4) olmakla birlikte bu kodları sırasıyla "Analitik problem çözme becerisi kazanma" (f=3), "Liderlik" (f=3); bunları ise "Yönetim alanında profesyonel bakış açısı kazanma" (f=2), "Yönetim alanında durum değerlendirme yapabilme" (f=2), "Teoride alınan eğitimin uygulamaya geçirilmesine destek sunma" (f=2) ve "Yönetim bilgisi ve istikrarı" (f=2) kodları takip etmiştir. Diğer taraftan bireysel beceriler kategorisi ile ilgili olarak ise en fazla tekrarlanan kod "Etkili iletişim" (f=5) olmuş ve bunu "Problemlere bilimsel yaklaşabilme" (f=2) takip etmiştir. *Akademik farkındalık ve profesyonel gelişim kategorisinde en fazla tekrar eden kod "Yöneticilik alanındaki gelişmelerden haberdar olma" (2) olmuş ve sosyal beceriler kategorisinde ise "Sosyalleşme" (f=1), "Akran öğrenme" (f=1), "İnsan ilişkileri" ve (f=1), "Ekip çalışması" (f=1) kodları eşit sayıda ortaya çıkmıştır. Genel olarak bu soruya verilen yanıtlardan elde edilen kodların ortaya çıkmasına neden olan okul müdür yardımcılarının görüşlerinden bazıları ise aşağıdaki gibidir:*

"Eğitim yöneticiliği yapan herkesin mutlaka alması gereken bir eğitim olduğunu düşünüyorum. Yönetim liderlik ve denetim hakkında bilgi sahibi olmak çok şey değiştiriyor." OMY8

"Yönetimde doğru kararlar alabilme ve öngörülerin daha istikrarlı olmasına fayda sağlaması." OMY9

"Farklı bakış açılarına sahip olmaya imkân tanıyor. Yöneticilikte karşılaşılan sorunların çözümünde bilimsel yaklaşma açısından katkıları var." OMY14

"Karşılaştığım olaylar ve problemler karşısında akademik bilgiler doğrultusunda farkındalığım arttı. Daha profesyonel bakış açısıyla durum değerlendirmesi yapabilmekteyim. Olayları farklı yönleriyle değerlendirmemde yıl gösterici olmaktadır." OMY1

"Analitik düşünme, doğru liderlik becerileri, kurum yapısı, insan ilişkileri açısından faydalı olduğunu düşünüyorum." OMY11

"Analitik sorun çözmek becerisi, çatışma yönetimi, kaynakların daha etkili kullanımı konusunda farklı bakış açıları, ekip çalışması ve proje yönetimi." OMY4

Bu görüşlerden hareketle, eğitim yönetiminde alınan lisansüstü eğitim akademik farkındalık ve profesyonel gelişimin yanında liderlik, yetkinlik ve uzmanlık gibi yönetim becerilerini de destek sunduğu söylenebilir. Ayrıca bu eğitim bireyin etkili iletişim, analitik düşünme, pratik çözümlere ulaşma vb. yeteneklerini geliştirirken sosyal becerilerini de olumlu etkilemektedir.

Eğitim Yönetimi lisansüstü programı ders içeriklerinin yeterliğine ilişkin bulgular

Aşağıdaki Tablo 5'te okul müdür yardımcılarının görüşleri doğrultusunda Eğitim Yönetimi alanında lisansüstü programı ders içeriklerinin yeterliğine ilişkin görüşlerden elde edilen kategori ve kodlar yer almaktadır.

Tablo 5. Eğitim Yönetimi lisansüstü programı ders içeriklerinin yeterliğine ilişkin görüşlerden elde edilen bulgular

Kategoriler	Ders İçeriklerinin Yeterliği ile İlgili Kodlar
Yönetim ve Organizasyon	Liderlik (3), Denetim (2), Performans yönetimi, Yönetim ve organizasyon, Örgütsel değişim, Kurum kültürü, Planlama, Eğitim ekonomisi, İletişim
Toplam= 11	
Kuram ve Yaklaşımlar	Kuram ve yaklaşımlar (2)
Toplam=2	
İnsan Kaynakları Yönetimi	İnsan kaynakları dersi personel işleyişi açısından etkililiği, Personelin iş verimliliğini artırma, Çalışma deneyimi kazandırma
Toplam=3	
Kategoriler	Ders İçeriklerinin Yetersizliği ile İlgili Kodlar
Uygulama ve Örnekler	Uygulama dersinin olmaması (4), Uygulamayı destekleyen örnek olayların verilmemesi (2), Örnek olaylarla alternatif çözüm yollarının analiz edilmesi
Toplam=7	
Program ve Mevzuat	Pratik hayata uyarlanmamış olma (2), MEB ile eşgüdümlü olmama (örtüşmeme), Eğitim mevzuatlarına uygun olmama, Değişimlere ayak uyduramama, Müfredatların güncellenmemesi
Toplam=6	
Ders İçeriği ve Yoğunluk	Kuramsal yoğunluk olması (3), Bilimsel araştırma ve yöntemleri ders saati yetersizliği, Hukuk dersinin yetersizliği, Seçmeli derslerinin yetersizliği
Toplam=6	

Yukarıdaki Tablo 5'e göre Eğitim Yönetimi lisansüstü programı ders içeriklerinin yeterliğine ilişkin görüşler dersin yeterliği ile ilgili olarak 3 kategori ve 16 koda ve dersin yetersizliği ile ilgili olarak ise yine 3 kategori ve 19 koda ayrılmıştır. Derslerin yeterliğine ilişkin görüşlerin ayrıldığı kategoriler "Yönetim ve Organizasyon" (f=11), "İnsan Kaynakları Yönetimi" (f=3) ve "Kuram ve yaklaşımlar" (f=2) şeklindedir. Yönetim ve organizasyon ile ilgili olarak en fazla tekrarlanan kodlar "Liderlik" (f=3) ve devamında "Denetim" (f=2) iken, kuram ve yaklaşımlar ile ilgili olarak "Kuram ve yaklaşımlar" (f=2) olmuştur. İnsan kaynakları ve yönetimi ile ilgili olarak ise "İnsan kaynakları dersi personel işleyişi açısından etkililiği" (f=1), "Personelin iş verimliliğini artırma" (f=1) ve "Çalışma deneyimi kazandırma" (f=1) kodları eşit sayıda olarak ortaya çıkmıştır. Genel olarak bu soruya verilen yanıtlardan elde edilen kodların ortaya çıkmasına neden olan okul müdür yardımcılarının görüşlerinden bazıları ise aşağıdaki gibidir:

"Liderlik, değişim, eğitim ekonomisi ve eğitim kuramları çerçevesinde yeterli görüyorum." OMY6

"Ders içeriklerimiz Osmangazi Üniversitesi için yeterli seviyedeydi. Eğitimin içinde yer alan planlama, teftiş, yönetim, denetim, liderlik, kurum kültürü açısından yeterli dersler aldık." OMY11

"İnsan kaynakları dersini personel işleyişi konusunda çok etkili olduğunu düşünüyorum. Çalışanların iş verimliliği, iş deneyimi açısından katkı sunmuştur. Ayrıca eğitim yönetimi derslerindeki teorik kuram ve yönelimler yapılması gereken ve yapılmaması gereken iş yönetimini göstermiştir." OMY1

Derslerin yetersizliğine ilişkin görüşlerin ayrıldığı kategoriler ise "Uygulama ve Örnekler" (f=7), "Program ve Mevzuat" (f=6) ve "Ders İçeriği ve Yoğunluk" (f=6) şeklindedir. Yetersizlik konusunda ise uygulama ve örnekler kategorisi ile ilgili olarak en fazla tekrarlanan kodlar "Uygulama dersinin olmaması" (f=4) ve devamında bunu takip eden "Uygulamayı destekleyen örnek olayların verilmemesi" (f=2) olmuştur. Program ve mevzuat ile ilgili olarak ise en fazla tekrarlanan kod "Pratik hayata uyarlanmamış olma" (f=2) ve ders içeriği ve yoğunluk ile ilgili olarak ise "Kuramsal yoğunluk olması" (f=3) şeklinde olmuştur. Genel olarak bu soruya verilen yanıtlardan elde edilen kodların ortaya çıkmasına neden olan okul müdür yardımcılarının görüşlerinden bazıları ise aşağıdaki gibidir:

"Ders içeriklerini teorik anlamda yeterli bulmuştum. Ancak uygulama noktasında bazı derslerin yetersiz kaldığını düşünmüştüm. Uygulamaya uygun olan bazı durumların örnek olay olarak aktarılması, alternatif çözüm yollarının irdelenmesinin yönetici adayları açısından uygun olacağını düşünüyorum." OMY4

"Yeterli bence ama MEB ile örtüşmeyen çok yanı da var." OMY2

"Ders içerikleri üniversitelere göre değişmekle birlikte bence zamanın ruhuna uymadığını da söyleyebilirim zamanın ruhundan kastım değişimlere anında uyum sağlamakta zorlandıklarını düşünüyorum..." OMY13

"Dersler yeterli fakat uygulamaya dönük dersler de eklenebilirse programa öğrencilerin daha aktif olacağını düşünüyorum. Seçmeli derslerin sayıları artırılmalı, öğrenciler sadece açılan seçmeli dersleri seçmek zorunda bırakılmamalıdır. Yönetim süreçleri ile ilgili aldığım ders çok teoriye yoğunlaşmıştı. Ayrıca örgütsel davranış ile ilgili dersin daha farklı çalışmalarla senaryo vb. desteklenmesinin iyi olacağını düşünüyorum." OMY16

Eğitim yönetimi lisansüstü programlarının ders içerikleri ile ilgili görüşler incelendiğinde derslerin yönetim ve organizasyon, kuram ve yaklaşımlar, insan kaynakları yönetimi gibi başlıklarda yeterli olduğunu fakat uygulama noktasında bazı eksikliklerin olduğu dile getirilmiştir. Özellikle seçmeli derslerin yetersizliği ve müfredatın çağın gereklerine uygun şekilde güncellenmesi gerektiği şeklindeki görüşler ön plana çıkmaktadır.

Eğitim Yönetimi lisansüstü programına eklenmesi gereken derslere ilişkin bulgular

Aşağıdaki Tablo 6'da okul müdür yardımcılarının görüşleri doğrultusunda Eğitim Yönetimi lisansüstü programına eklenmesi gereken derslere ilişkin görüşlerden elde edilen kategori ve kodlar yer almaktadır.

Tablo 6. Eğitim Yönetimi lisansüstü programına eklenmesi gereken derslere ilişkin görüşlerden elde edilen bulgular

Kategoriler	Kodlar
Teorik Dersler	İletişim Becerileri ve İnsan İlişkileri (6), İnsan Kaynakları (2), Ekonomi/Muhasebe (2), Medya Okuryazarlığı, Okullarda Etik Uygulamalar, Yönetim ve Değerler, Çok Kültürlülük, Eğitim Felsefesi, Davranış ve Yönetim, Yönetimde Psikolojik Sağlamlık, Psikoloji, Eğitim Hukuku, Denetimde Temel Değerler, Eğitim Eşitsizlikleri, Sosyal Adalet ve Kapsayıcılık, Yönetimde Yapay Zekâ, Metaverse Teknolojileri, Eğitim Teknolojileri, Güncel Eğitim Araçları, İş Sağlığı ve Güvenliği
	Toplam=27
Pratik Dersler	Okul Deneyimi/Staj (4)
	Toplam=4

Yukarıdaki Tablo 6'ya göre Eğitim Yönetimi lisansüstü programına eklenmesi gereken derslere ilişkin görüşler 2 kategori ve 31 koda ayrılmıştır. Bu kategoriler "Teorik Dersler" (f=27) ve "Pratik Dersler" (f=4) şeklindedir. Teorik derslerle ilgili olarak en fazla ortaya çıkan kod "İletişim Becerileri ve İnsan İlişkileri" (f=6) olmuş ve bunu "İnsan Kaynakları" (f=2) ve "Ekonomi/Muhasebe" (f=2) dersleri takip etmiştir. Pratik derslerle ilgili olarak ise "Okul Deneyimi/Staj" (f=4) kodu ortaya çıkmıştır. Genel olarak bu soruya verilen yanıtlardan elde edilen kodların ortaya çıkmasına neden olan okul müdür yardımcılarının görüşlerinden bazıları ise aşağıdaki gibidir:

"Eğitim Yönetimi alanında alanla ilgili derslere ağırlık verilmesi gerektiğine inanıyorum. Bu sebeple; eğitim yönetiminde insan ilişkileri ve insan kaynakları yönetimiyle ilgili derslerin eklenmesi uygun olur." OMY15

"İş sağlığı ve güvenliği alanının önemli olduğunu düşünüyorum." OMY14

"Okullarda Etik Uygulamalar, Yönetim ve Değerler gibi dersler eklenmeli" OMY16

"Uygulama yani staj olabilir. Bir öğretmen yönetici olunca bambaşka bir mesleğe geçiyor. Stajın yanında psikoloji ağırlıklı dersler de eklenebilir." OMY3

Eğitim yönetimi lisansüstü programlarına eklenmesi gereken derslerle ilgili görüşler incelendiğinde teorik derslerden iletişim becerileri ve insan ilişkileri, insan kaynakları, ekonomi, finans ve muhasebe gibi derslerin ağırlıklı olarak verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Pratik derslerden ise okul deneyimi veya staj uygulamalarının lisansüstü programlarda da olmasının gerekli olduğu ifade edilmiştir.

Eğitim Yönetimi alanında lisansüstü öğreniminin okul yöneticisi olarak görevlendirme kriterleri (Ek-1) içerisinde yer almasına ilişkin bulgular

Aşağıdaki Tablo 7'de okul müdür yardımcılarının görüşleri doğrultusunda Eğitim Yönetimi alanında lisansüstü öğreniminin okul yöneticisi olarak görevlendirme kriterleri (EK-1) içerisinde yer almasına ilişkin görüşlerden elde edilen kategori ve kodlar yer almaktadır.

Tablo 7. Eğitim Yönetimi alanında lisansüstü öğreniminin okul yöneticisi olarak görevlendirme kriterleri (Ek-1) içerisinde yer almasına ilişkin görüşlerden elde edilen bulgular

Kategoriler	Kodlar
Evet	Yöneticilik donanımına destek olma (5), Uzmanlaşmaya katkı sağlama (3), Alan bilgisine sahip olma (2), Liyakat göstergesi olma (2), Uygulamaya zemin oluşturma (2), Mesleki gelişime katkı sağlama (2), Bilimselliği sağlama, Etkili okul yönetimi, Nitelikli eğitim <i>Toplam=18</i>
Hayır	Yöneticiliğin sadece lisansüstüyle ölçülemeyeceği, Atama kararlarını etkilememesi <i>Toplam=2</i>

Yukarıdaki Tablo 7'ye göre Eğitim Yönetimi alanında lisansüstü öğreniminin okul yöneticisi olarak görevlendirme kriterleri (EK-1) içerisinde yer almasına ilişkin görüşler 2 kategori ve toplamda 20 koda ayrılmıştır. Eğitim Yönetimi lisansüstü öğreniminin okul yöneticisi olarak görevlendirilme kriterleri içerisinde yer alması gerektiği ile ilgili olarak en fazla belirtilen kod "Yöneticilik donanımına destek olma" (f=5) olmuş ve bunu sırasıyla "Uzmanlaşmaya katkı sağlama" (f=3), "Alan bilgisine sahip olma" (f=2), "Liyakat göstergesi olma" (f=2), "Uygulamaya zemin oluşturma" (f=2) ve "Mesleki gelişime katkı sağlama" (f=2) takip etmiştir. Bu programda öğrenim görenlerin okul yöneticisi görevlendirme kriterleri içerisinde yer almaması gerektiği ile ilgili belirtilen kodlar ise "Yöneticiliğin sadece lisansüstüyle ölçülemeyeceği" (f=1) ve "Atama kararlarını etkilememesi" (f=1) olmuştur. Eğitim Yönetimi alanında lisansüstü öğreniminin okul yöneticisi olarak görevlendirme kriterleri (Ek-1) içerisinde yer alması gerektiği ile ilgili görüşlerden bazıları şu şekildedir:

"Evet. Eğitim yöneticileri belli bir eğitim programından geçmiş işi bilen etkin ve bilgili olmalı." OMY1

"Evet yer almasını doğru buluyorum çünkü yönetimin öğretmenlikten bağımsız profesyonel bir alan oluşu ve bu noktada daha donanımlı yöneticilerin işbaşında olmasının eğitim sisteminin bu güçlü halkasını daha sağlam kılacağına inanıyorum." OMY4

"Gerekli görüyorum. Çünkü okul yöneticiliği alanında her yönetici olmak isteyen kişilerin donanımlı olması gerekir. Böylece okullarda eğitimin kalitesinin de artacağı kanaatindeyim." OMY6

"Evet yöneticilerin kendileri geliştirme için bir vesile olabileceğini düşündüğümden evet EK-1 içerisinde yer alması gerektiğini düşünüyorum." OMY15

Eğitim Yönetimi alanında lisansüstü öğreniminin okul yöneticisi olarak görevlendirme kriterleri (Ek-1) içerisinde yer alması gerekmediği ile ilgili görüşlerden bazıları ise şu şekildedir:

"Hayır çünkü mesleki anlamda kendini geliştirme açısından gerekli olduğuna inansam da zorunlu olduğunu düşünmüyorum. Lisans mezunu olmasına rağmen yöneticilik görevini itina ile gerçekleştiren yöneticilerimiz de çok fazla. Yöneticilik sadece diploma değil, kurumunda adil-şeffaf -disiplinli ama baskıcı olmayan...olması gerekir..." OMY7

"MEB nasıl olsa liyakate değil sendikal ya da parti il-ilçe başkanlarının talimatına göre atama yapıyor." OMY9

Eğitim yönetimi alanında lisansüstü öğrenim görenlerin okul yöneticisi olarak görevlendirme kriterleri içerisinde yer alma durumu ile ilgili görüşler incelendiğinde, müdür yardımcılarının büyük çoğunluğunun okul yöneticisi

atanmada bu lisansüstü eğitimin seçim kriterlerinin içerisinde yer almasını doğru bir uygulama olarak değerlendirmişler ve adaylara bu eğitime bağlı olarak daha fazla puan verilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu araştırmada eğitim yönetimi lisansüstü programlarında öğrenim gören okul müdür yardımcılarının programa yönelik incelenmiştir. Bu kapsamda eğitim yönetimi alanında lisansüstü öğrenim görmeyen eğitim yöneticiliği açısından gerekliliği, eğitim yöneticiliği açısından kazandırdığı beceriler, programın ders içeriğinin yeterlik durumu, programa eklenmesine ihtiyaç duyulan dersler ve okul yöneticisi olarak görevlendirme kriterleri içerisinde yer alma durumu okul müdür yardımcılarının bakış açısıyla değerlendirilmeye çalışılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre eğitim yönetimi alanında lisansüstü öğrenim gören okul müdür yardımcılarının görüşlerinden hareketle bu alanda lisansüstü öğrenim görmeyen eğitim yöneticiliği açısından gereklilikleri şu şekildedir: yönetim becerilerini geliştirmesi, akademik bilgi ve beceri edinimi sağlaması ve bu sayede eğitim sorunlarının yerinde tespit edilmesine katkı sunması. İlgili alanyazın incelendiğinde mevcut araştırma sonuçlarını destekleyen çalışmalara rastlanmaktadır (Alabaş, Kamer ve Polat, 2012; Demircioğlu ve Özdemir, 2023; Koşar, Er ve Kılınc, 2020; Pont, Nusche ve Moorman, 2008; Serin ve Ergin-Kocatürk, 2019; Umut ve Demirtaş, 2016). Söz konusu çalışmalarda katılımcıların mesleki ve kişisel gelişimlerine olan katkısı ve mesleki kıdemde kolaylık sağlaması açısından lisansüstü öğrenime yöneldikleri ifade edilirken eğitimde karşılaşılan sorunların tespiti ile çözüm önerilerine yönelik, kriz durumlarını etkili yönetebilme adına eğitim yönetimi programında lisansüstü öğrenim görmeyen gerekli olduğu belirtilmiştir.

Mevcut araştırma kapsamında katılımcıların lisansüstü öğrenim görmelerinin eğitim yöneticiliği açısından kazandırdığı beceriler, eğitim yönetimi programında lisansüstü öğrenimin akademik farkındalık ve profesyonel gelişim, yönetim becerileri, bireysel ve sosyal açıdan çeşitli beceri ve kazanımlar edindirdiği şeklindedir. Bu sonuçlar Kulaksız (2019)'ın araştırmasının sonuçlarıyla da benzerlik göstermektedir. Araştırmada eğitim yönetimi ve denetimi alanında lisansüstü öğrenim görmüş okul yöneticileri, okullarında görev yapan öğretmenlerden tarafından yönetsel etkililik, kavramsal beceriler, teknik ve insan ilişkilerine yönelik beceriler açısından oldukça yüksek etkili olarak değerlendirilmişlerdir. Maviş-Sevim ve Akın (2021) araştırmalarında öğretmenlerin daha çok mesleki ve kişisel gelişimlerini sağlamak ve akademik açıdan kariyer sahibi olmak için lisansüstü eğitime yöneldiklerini; lisansüstü eğitimin bilimsel düşünme ve araştırma, iletişim, öğretim ve değerlendirme ile kuram ve uygulama arasında ilişki kurma becerileri yanında özgüven, doyum ve performans gibi bireysel ve sosyal kazanımlar sağladığını da tespit etmişlerdir. Diaz (2021) çalışmasında, doktora eğitiminden geçen okul yöneticilerinin olumlu öğrenme deneyimlerinin yanında mesleki hazırlıklarına da önemli katkısının olduğunu; öğrenenler arasındaki ilişkilerin ve kurulan mesleki ağların kendilerine bundan yararlanabilecekleri bir kaynak ve topluluk duygusu kazandırdığını belirlemiştir. Mevcut araştırmada eğitim yönetimi programında alınan lisansüstü eğitimin daha çok yönetim alanında yetkinlik ve uzmanlık sağlama, profesyonel bakış açısı kazandırma, analitik problem çözme becerisi ve liderlik gibi yönetim becerilerini geliştirdiği, bu becerilerle birlikte bireysel gelişime, mesleki ve sosyal gelişimi de desteklediği sonuçlarına ulaşmıştır.

Araştırmada okul müdür yardımcılarının eğitim yönetimi lisansüstü programlarının ders içerikleri hakkındaki görüşlerinden elde edilen sonuçlara göre kuramsal açıdan yoğun müfredata sahip olunduğu, uygulamaya dönük, örnek olaylar üzerinden somut çözümler üzerine yoğunlaşan bir müfredatın eksikliğine vurgu yapıldığı; kuram ve uygulama arasındaki ilişkinin yetersiz olduğuna dikkat çekilmiştir. Sezgin, Kavgacı ve Kılınç'ın (2011) yaptıkları araştırma sonucuna göre de benzer olarak eğitim yönetimi ve denetimi lisansüstü öğrencilerinin kuram ve uygulama arasında ilişki kurmada, disiplinler arası ve ülke sorunlarına yönelik çözüm bulacak çalışmalar yapmada ve üretilen bilgiyi ulusal ve uluslararası düzeyde paylaşma noktasında bazı sorunlar yaşandığını ifade ettiklerine rastlanmıştır. Turgut (2022) da araştırmasında, eğitim yönetimi yüksek lisans programının teorik bilgiler üzerinden ilerlediği, uygulamalı eğitim noktasında eksikliklerin olduğunu belirtmiştir. Bu kapsamda araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda eğitim yönetimi lisansüstü programlarına teorik derslerin yanında pratik derslerin de eklenmesi, seçmeli ders sayısının artırılması, müfredat ile ilgili olarak güncel değişim ve gelişmelerin takip edilmesi gerektiği söylenebilir.

Araştırmada okul müdür yardımcılarının eğitim yönetimi lisansüstü programlara çok kültürlülük, eğitim eşitsizlikleri, sosyal adalet ve kapsayıcılık, yönetimde yapay zekâ, metaverse teknolojileri, yönetimde psikolojik sağlık gibi güncel derslerin eklenmesinin önemi üzerinde durmuşlar; teorik derslerden psikoloji, iletişim becerileri ve insan ilişkileri, ekonomi, muhasebe ve finans gibi derslerin de yetersizliğine dikkat çekmişlerdir. Üstüner ve Cömert'in (2008) araştırmalarında da eğitim yönetimi, teftişi ve planlaması doktora programında ortak okutulan derslerin birçoğunun alana özgü olmadığı, doktora programında okutulan derslerin yüksek lisans derslerine benzer olarak bir kısmının genel kültüre dayalı olduğu, bir kısmının çok özel alanları ilgilendirdiği bir kısmının ise doktora düzeyinde olup olmadığı noktasında tartışmalar oluşturduğu belirtilmiştir. Bu durum disiplinler arası yaklaşıma uygun olsa da programın özgünlüğünü yitirmesine neden olacağı şeklinde ifade edilmiştir. Erkilic ve Can (2018) eğitim yönetimi programlarının ortak içeriklerinin olmayışı formal eğitim açısından plan ve programdan uzak olmasını kaygıları artıran bir durum olarak değerlendirmektedir. Mevcut araştırmadan elde edilen sonuçlar incelendiğinde eğitim yönetimi lisansüstü programlarının güncel tartışma ve gelişmelerle paralel şekilde güncellenmediği, ders içeriklerinin daha çok teorik olarak tasarlandığı, müfredatta teori ile pratik arasındaki kopukluğun devam ettiği sonucuna ulaşılabilmektedir. Bu bağlamda lisansüstü programların ders içeriklerinin, eğitim konusunda güncel tartışmaları ve yaşanan değişim süreçlerini öğrencilerin eleştirel bir şekilde değerlendirmelerini sağlayacak becerileri geliştirmek üzerine tasarlanması gerekmektedir.

Araştırmada eğitim yönetimi alanında lisansüstü öğrenim gören okul müdür yardımcılarının görüşlerinin büyük çoğunluğu, bu alanda lisansüstü öğrenimin okul yöneticisi olarak görevlendirme kriterleri (EK-1) içerisinde yer almasına gerektiği ile ilgilidir. Nitekim bu programın yöneticilerin donanımlarına destek olma, uzmanlaşmaya katkı sağlama, alan bilgisi ile ilgili kazanımlar elde etme, görevlendirmelerde liyakatli bir sürecin izlenmesi, uygulamaların zeminin oluşturulması, mesleki gelişime katkı sağlama, bilimselliğin oluşturulması, etkili okul yönetimi anlayışı ve nitelikli bir eğitim için faydalı olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Yönetmeliklerde okul yöneticisi seçme kriterlerinde; değerlendirme formu (Ek-1), ÖSYM tarafından uygulanan yazılı sınavı ile sınav sonucunda 60

baraj puanını geçen adayların il milli eğitim müdürlüklerince oluşturulan komisyonlar aracılığı ile mülakata çağrılması gibi yöntemler kullanılmaktadır. MEB (2021) Eğitim Kurumlarına Yönetici Seçme ve Görevlendirme Yönetmeliği'nde değerlendirme formunda (Ek-1) eğitim yönetimi alanında tezsiz yüksek lisans yapan adaylara 6 puan, eğitim yönetimi alanında tezli yüksek lisans yapan adaylara 8 puan ile herhangi bir alandan doktora yapan adaylara 11 puan ve eğitim yönetimi alanında doktora yapan adaylara ise 15 puan verileceği kararlaştırılmıştır. Bu bağlamda araştırma sonucuna göre eğitim yönetimi alanında lisansüstü öğrenim gören okul müdür yardımcılarının okul yöneticiliğine seçilme kriterlerinden olan ve ek puan avantajı sağlayan uygulamanın devam etmesi gerektiğini; etkili okul yönetimi, mesleki gelişime katkı ve liyakatin bir göstergesi olarak doğru bulduklarını ifade etmişlerdir. Turhan ve Yaraş'ın (2013) araştırmalarında, eğitim yönetimi, teftişi ve planlaması alanında alınan lisansüstü öğrenimin eğitimde karşılaşılan problemleri çözmeye ve liderlik davranışlarının gelişiminde etkisi olduğu ortaya konulmuştur. Izgar ve Altınok'un (2013) araştırmalarında ise lisansüstü öğrenim gören okul yöneticilerinin sadece lisans mezunu olanlara göre mantıklı karar verme stratejilerinde önemli bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Grissom, Egalite ve Lindsay (2021) etkili okul müdürlerinin öğrenci başarısı, öğrenci devamsızlıkları, eşitsizlikler, akran zorbalığı ve dışlanması gibi konular üzerinde olumlu etkilerinin olduğunu belirtmektedirler. Bu kapsamda okul yöneticilerinin mesleki ve kişisel açıdan gelişimlerinin desteklenmesi ve özendirilmesi öğrenci başarısından öğretmenlerin iş performansına, etkili okul ikliminden öğretmenlerin mesleki doyumuna kadar pek çok unsur açısından önemli görülmektedir. Bu nedenle araştırma sonuçları doğrultusunda yönetici görevlendirmelerinde farklı puanlamaya tabi tutularak kendilerine ek puan kazandırması, yönetim alanında uzmanlaşmayı sağlaması ve alan bilgisi kazandırması açısından okul yöneticilerinin eğitim yönetimi alanında lisansüstü eğitime yöneldikleri ve bunun dikkate değer bir uygulama olduğu söylenebilir.

ÖNERİLER

Araştırma sonuçlarına dayalı olarak ilk olarak hem Millî Eğitim Bakanlığı hem de Yükseköğretim Kurulu tarafından öğretmenlikten okul yöneticiliğine geçen ve henüz yönetim kademesinde yer almayıp bu alanda kariyerlerini devam ettirmeyi düşünen eğitimcilerin eğitim yönetimi alanında lisansüstü öğrenim görmelerini teşvik edecek politikalar üretilmesi önerilmektedir. Eğitim yönetimi alanında lisansüstü eğitim veren üniversitelere, bu alandaki teorik derslerin uygulamaya yönelik içeriklerle desteklenmeleri önerilmektedir. Ayrıca bu derslerin belirlenmesinde güncel eğitim sorunları ve tartışmaları çerçevesinde ihtiyaç analizi de yapılarak programın daha verimli ve etkili hale getirilmesinin daha ihtiyaca dönük bir yol olacağı söylenebilir. Ayrıca derslerde kuram ve uygulama arasında yaşanan boşluğun en aza indirgenebilmesi adına bu alanda daha fazla nitel ve derinlemesine bilgi elde edilebilecek yeni araştırmaların yapılması önerilmektedir.

Etik Metni

Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazarlara aittir.

Makalenin etik kurul izni Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörlüğü, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Etik Kurulu, Bilimsel Araştırma Etik Kurulu'nun 28.07.2022 tarih ve 14/06 sayılı kararı ile alınmıştır.

Yazarların Katkı Oranı: Bu araştırmada birinci yazarın katkı oranı %50 ve ikinci yazarın katkı oranı da %50'dir. Yazarlar bu makalede herhangi bir çıkar çatışmasının olmadığını beyan etmektedirler.

KAYNAKÇA

- Aksoy, A. (2016). Geleneksel devletten modern devlete: Sanayi devrimi ve kamu yönetimi düşüncesinde değişim. *Uluslararası Politik Araştırmalar Dergisi*, 2(3), 31-37.
- Alabaş, R., Kamer, S. T., & Polat, Ü. (2012). Öğretmenlerin kariyer gelişimlerinde lisansüstü eğitim: Tercih sebepleri ve süreçte karşılaştıkları sorunlar. *E-International Journal of Educational Research*, 3(4), 89-107.
- Alp, Ö., & Şen, S. (2021). Eğitim yönetimi ve denetimi alanında yazılan lisansüstü nicel tezlerin incelenmesi: Bir sistematik derleme. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 19(1), 24-53. <https://doi.org/10.37217/tebd.774591>
- Aslanargun, E. (2021). Eğitim örgütlerinde güç ve politika. S. Turan (Ed.), *Eğitim yönetimi içinde* (s.57-90). Asos Yayınları.
- Aydın, M. (2005). *Eğitim yönetimi*. Hatipoğlu Yayınları.
- Bakkalbaşı, İ. O. (2017). Yönetim biliminin doğuşu ve ilk temsilcileri hakkında bir tartışma. *Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 39(2), 431-452. <http://dx.doi.org/10.14780/muiibd.384135>
- Başaran, İ. E. (2000). *Eğitim yönetimi: Nitelikli okul*. Feryal Matbaası.
- Biesta, G. (2015). What is education for? On good education, teacher judgement, and educational professionalism. *European Journal of Education*, 50(1), 75–87. doi:10.1111/ejed.12109
- Chazan, B. (2021). *Principles and pedagogies in Jewish education*. Palgrave Macmillan.
- Demir, S. K. (2022). Farklı alan mezunu öğrencilerin eğitim yönetimi ve denetimi doktora programı süreçlerini değerlendirmeleri ve Covid-19 pandemisinin programa uyum süreçlerine etkisi. *International Journal of Management and Administration*, 6(12), 100-110.
- Demircioğlu, H., & Özdemir, O. (2023). The effect of master's degree administrators in educational administration on the success of the school. *International Journal of Social Science, Innovation and Educational Technologies*, 4(14), 48-58. <http://dx.doi.org/10.54603/iss.178>
- Diaz, P. (2021). *School administrators' perceptions of a doctorate in educational leadership on professional preparation* (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Northern Arizona University.
- Drucker, P. F., & Maciariello, J. A. (2008). *Management*. HarperCollins Publishers.
- Erkiliç, T. A., & Can, S. (2018). Eğitim yönetimi ders kitaplarının içerik ve fiziksel özellikleri açısından incelenmesi. *Anadolu University Journal of Education Faculty*, 2(4), 295-307.
- Erkut, H. (2009). *Yönetimin izleri: Yönetim düşüncesinin evrimi*. Yalın Yayıncılık.
- Evin, H. (2007). Education management and ethics. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(21), 106-114.
- Fábry, J. (2003). *Management science*. University of Economics Prague Faculty of Informatics and Statistics.

- Grissom, J. A., Egalite, A. J., & Lindsay, C. A. (2021). *How principals affect students and schools: A systematic synthesis of two decades of Research*. The Wallace Foundation. Erişim adresi <http://www.wallacefoundation.org/principalsynthesis> Erişim tarihi 20.08.2023.
- Gürün, E., Görmüş, M., Bulut, M., Durulmuş, M., Taçyıldız, A., & Döblan, İ. (2023). Eğitim yönetimi alanında yüksek lisans yapmanın öğretmenlik mesleğine etkileri. *International Social Sciences Studies Journal*, 9(112), 7365-7373. <http://dx.doi.org/10.29228/sss.70634>
- Herrity, J. (2023). *What is management? Definitions, functions and styles*. <https://www.indeed.com/career-advice/career-development/what-is-management> Erişim tarihi 27.08.2023.
- Hyett, N., Kenny, A., & Dickson-Swift, V. (2014). Methodology or method? A critical review of qualitative case study reports. *International Journal of Qualitative Studies on Health and Well-being*, 9, 23606.
- Izgar, G., & Altınok, V. (2013). Okul yöneticilerinin karar verme stratejileri. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 41-55.
- Khorasani, S. T., & Almasifard, M. (2017). Evolution of management theory within 20 century: A systemic overview of paradigm shifts in management. *International Review of Management and Marketing*, 7(3), 134-137.
- Kırgın, F., & Aslanargun, E. (2023). Eğitim yönetimi alanında yüksek lisans yapmış okul müdürlerine karşı bakış açıları. *Anadolu Eğitim Liderliği ve Öğretim Dergisi*, 11(1), 169-185.
- Kohnová L., & Salajová, N. (2019). Industrial revolutions and their impact on managerial practice: Learning from the past. *Problems and Perspectives in Management*, 17(2), 462-478. [http://dx.doi.org/10.21511/ppm.17\(2\).2019.36](http://dx.doi.org/10.21511/ppm.17(2).2019.36)
- Koşar, D., Er, E., & Kılınc, A. (2020). Öğretmenlerin lisansüstü öğrenim görme nedenleri: Nitel bir araştırma. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 53, 370-392. <http://dx.doi.org/10.21764/maeuefd.581698>
- Kulaksız, S. (2019). *Eğitim yönetimi ve denetimi yüksek lisans mezunu okul yöneticilerinin yönetsel etkililik düzeyleri* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Akdeniz Üniversitesi.
- MEB (2021). *Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumlarına Yönetici Seçme ve Görevlendirme Yönetmeliği*. 5 Şubat 2021 Cuma ve 31386 Sayılı Resmî Gazete.
- Moldazhanova, A., Toleubekova, R., Zhumataeva, E., & Sarzhanova, G. (2018). Qualities of a modern manager in the education system: A study among the teaching and administrative staff of Universities in the Republik of Kazakhstan. *Revista Espacios*, 39(5), 17-24.
- Nişancı, Z. N. (2015). Geçmişten günümüze yönetim düşüncesi. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 13(25), 257-294.
- Okutan, M. (2016). Eğitim yönetimi ve denetiminde örnek olaylar. Pegem Akademi.
- Özer, M. A., & Çiftçi, A. (2022). Klasik Yönetim Teorisinin iki öncü ismi Fayol ve Weber'in yönetime katkısı üzerine bir değerlendirme. *Fenerbahçe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(1), 133-152.
- Palinkas, L. A., Horwitz, S. M., Green, C. A., Wisdom, J. P., Duan, N., & Hoagwood, K. (2013). Purposeful sampling for qualitative data collection and analysis in mixed method implementation research. *Administration*
-

- and Policy in Mental Health and Mental Health Services Research, 42(5), 533-544.
<http://dx.doi.org/10.1007/s10488-013-0528-y>
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods*. Sage.
- Pont, B., Nusche, D., & Moorman, H. (2008). *Improving school leadership*. OECD.
- Robbins, S. P., Decenzo, D., A. & Coulter, M. (2016). *Yönetimin esasları-temel kavramlar ve uygulamalar*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Serin, H., & Ergin-Kocatürk, H. (2019). Eğitim yönetimi yüksek lisans öğrencilerinin eğitim sürecine dair deneyimleri. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi – Journal of Qualitative Research in Education*, 7(2), 495-513. <http://dx.doi.org/10.14689/issn.2148-2624.1.7c.2s.2m>
- Maviş-Sevim, F. Ö., & Akın, U. (2021). The role of graduate education in professional development of teachers: Is graduation enough?, *Eğitim ve Bilim*, 46(207), 483-510. <http://dx.doi.org/10.15390/EB.2021.9593>
- Sezgin, F., Kavgacı, H., & Kılınç, A. Ç. (2011). Türkiye'de eğitim yönetimi ve denetimi lisansüstü öğrencilerinin öz değerlendirmeleri. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 3, 161-169. <https://doi.org/10.5961/jhes.2011.024>
- Turgut, O. V. (2022). *Eğitim yönetimi alanında lisansüstü eğitim alan mezunların eğitim yönetimi programına ilişkin görüşleri* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Pamukkale Üniversitesi.
- Turhan, M., & Yaraş, Z. (2013). Lisansüstü programların öğretmen, yönetici ve denetmenlerin mesleki gelişimine katkısı. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(43), 200-218.
- Umur, Z., & Demirtaş, H. (2016). Eğitim yönetimi ve denetimi tezsiz yüksek lisans programına ilişkin öğrenci ve öğretim üyelerinin görüşleri. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 7(3), 31-48. doi: 10.19160/e-ijer.67845
- Üstüner, M., & Cömert, M. (2008). Eğitim yönetimi teftişi planlaması ve ekonomisi anabilim dalı lisansüstü dersleri ve tezlerine ilişkin bir inceleme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 55(55), 497-515.
- Weber, R. P. (1990). *Basic content analysis*. Sage Publications.
- Yin, R. K. (2003). *Case study research, design and methods* (3rd ed.). Sage Publications.